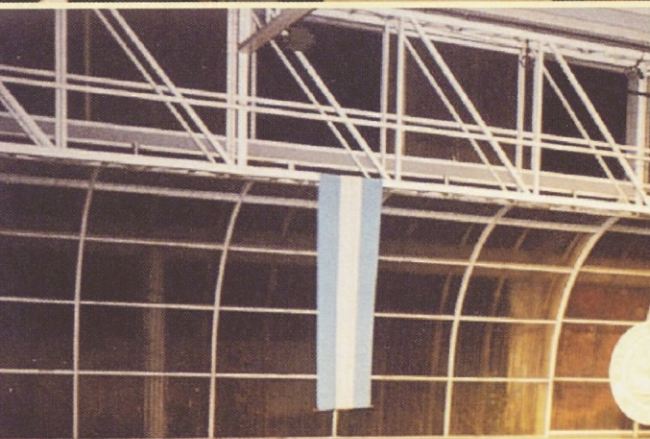

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 73 +++ 4 • APRIL 2006

OBLETNICA V NAŠEM DOMU

v San Justu. Foto: Lučka Oblak Čop

GRACIAS POR TODO !!!

PRAZNIK UPANJA, SMISLA, ŽIVLJENJA IN VESELJA

JURE RODE

Spomladi se veselimo življenja, ki se vrača v naravo. Na severni polobli močneje in bolj vidno, na naši južni polobli manj opazno. A povsod narava brsti in klije.

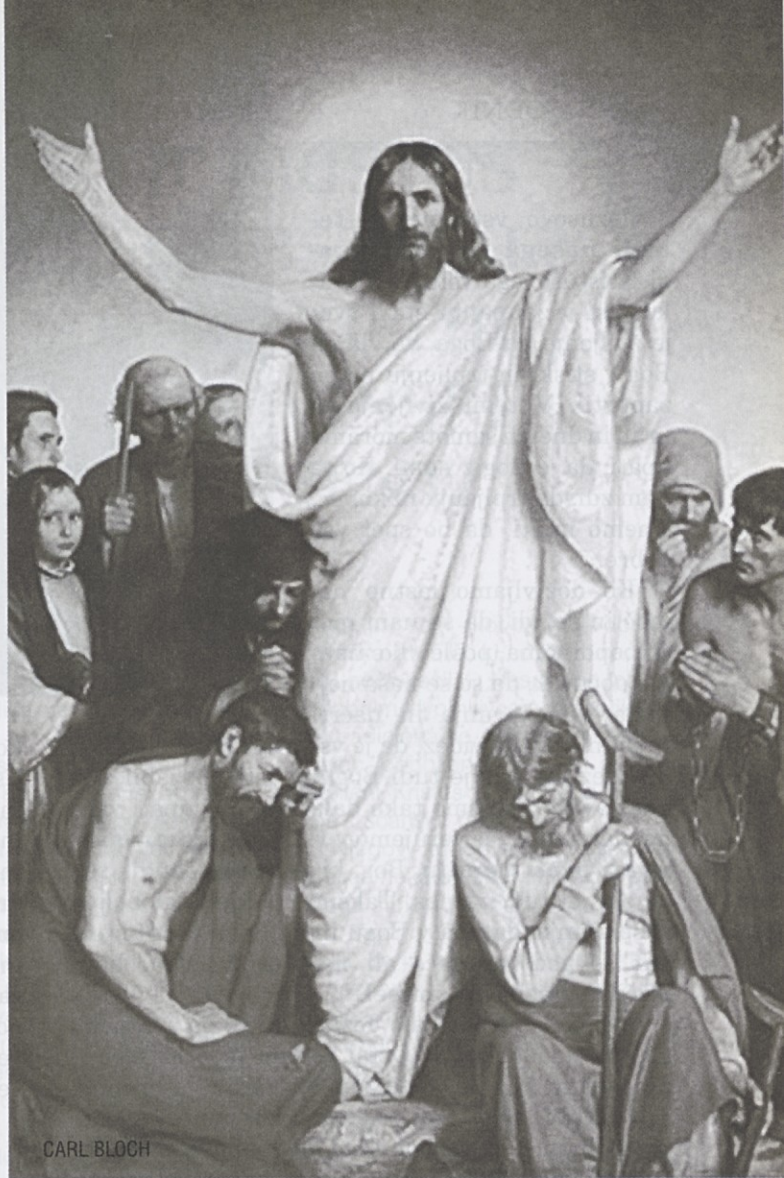
Veselimo se, ko smo premagali stisko in preživeli težko osebno ali družbeno krizo in preizkušnjo. Veseli smo po uspeli operaciji, po rešitvi iz prometne nesreče.

Na veliko noč se veselimo in praznujemo, da je Bog Jezusa iz Nazareta, ki je »delal dobra dela in ozdravljaj«, pa so ga ljudje »razpeli na križ in usmrtili«, obudil od mrtvih. Veselimo se božje pravičnosti in vsemogočne ljubezni, ki rešuje za življenje, kar krivica, zlo in smrt uničijo. Dovolimo, da Bog tudi nas dvigne iz groba najrazličnejših vrst mrtvila in nas naredi žive zanj in za druge ljudi.

VSTAJENJE JE BOŽJE DELO

Učenca »nista še razumela Pisma, da mora Gospod vstati od mrtvih« (Jn 20,9). Podobno nerazumevanje se dogaja ob vsakem srečanju z nenavadnim, nenadnim in nepričakovanim, ki se nam zgodi v življenju. Oznanilo o Jezusovem vstajenju od mrtvih je tako nenavadno še danes, da ga ne moremo razumeti. To, kar je nerazumljivo za človeško pamet, bomo razumeli, če smo odprti za to, kar je Sveto, Skrivnostno in Božje. Verujemo v besede vstalega Jezusa in apostolom, ki nam pričajo, da so ga videli.

Velikonočno sporočilo o tem, da je Bog Jezusa »obudil tretji dan« (Apd 10,40), ni dogodek iz narave, ne iz tega sveta, ki ga ustvarja človeška dejavnost, tudi ni produkt vesoljnih pojavov. V vstajenju se je izkazal Bog, nepreklicno se je izkazala vsemogočnost Boga Stvarnika in Odrešenika, »ki oživlja mrtve in

CARL BLOCH

kliče v bivanje stvari, ki jih ni« (Rim 4,17).

Bog dela to, česar narava in človek ne zmoreta. Edini Bog je, ki more obuditi, kar je mrtvo. On more rešiti, kar se pogublja; more uveljaviti pravico, kjer je morila krivica. Bog slavi zmago nad smrtjo, uveljavlja ljubezen nad sovraštvom, dobroto nad hudobijo, veselje nad žalostjo, luč nad temo, življenje nad smrtjo. Bog odpira upanje nad obupom in kaže novo možnost tam, kjer ni več nobene možnosti. Bog ni mogočen zato, ker ponuja drugačne možnosti, temveč zato, ker zmore nemogoče.

VELIKA NOČ JE SLAVJE UPANJA IN SMISLA

Na veliko noč slavimo Božjo nezlomljivo zvestobo, ki se je razodela v vstajenju. Jezusa, ki so ga ljudje po krivici obsodili in križali. Bog ga ni zapustil, ampak mu je izkazal pravico in ga rešil iz smrti v življenje.

Jezusovo vstajenje je **temelj našega upanja**. Zaradi Kristusovega vstajenja vsa kdo, ki v zaupanju stavi svoje življenje na Boga, ve, da ga Bog v stiski in trpljenju ne bo zapustil. V temi življenja, v urah in dnevih samote moramo upati, da je Bog z nami. Ko se nam zdi, da trpljenju ni konec, smemo upati, da bo spet vse dobro.

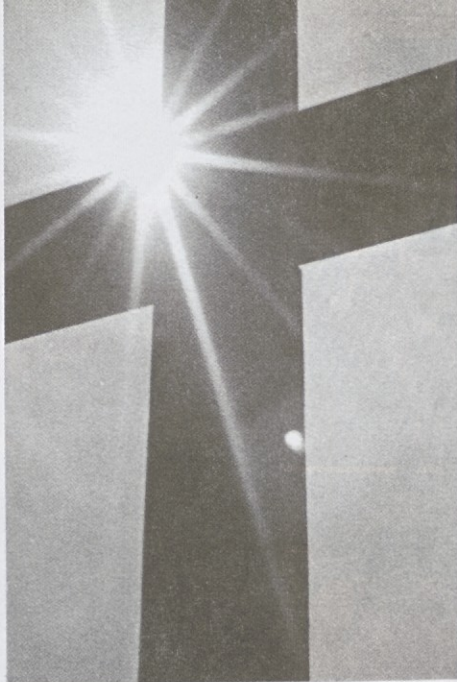
Ko doživljamo lastno nemoč in se zdi, da so nam moči popolnoma pošle; ko imamo občutek, da so se naša največja pričakovanja in načrti razblinili; ko je videz, da je vse proti nam; celo ko je videz, da nas je tudi Bog zapustil, pozabil ali nas zavrzel; ko smo tako daleč, da niti upati več ne moremo, ... če verujemo v vstajenje, **zmoremo upati proti upanju**. Bog, ki je Jezusa obudil, se bo zavzel tudi za nas. Takšno upanje je globoko prepričanje, da ima v Bogu in za Boga tudi tisto, kar se godi drugače ali nasprotno temu, kar pričakujemo, **svoj smisel**.

Enako se je dogajalo Jezusu, ki so ga »razpeli na križ in usmrtili«. Ostal je sam in brez moči, nikogar ni bilo, ki bi se zanj zavzel in ga branil. Tisti, ki bi lahko vsaj poskušali kaj storiti, so ga zapustili in se razbežali. Celo Bog ni posegel, da bi ga rešil smrti. Toda prav ta Bog, ki ni posegel vmes, se je zanj zavzel tako, da ga je iztrgal smrti in »ga obudil«. Zaradi tega Božjega dejanja, – Jezusovega vstajenja – smemo upati tudi na naše vstajenje celo in še najbolj ob misli na umiranje in smrt.

Bog – ki je Življenje in Ljubezen – je mrtvega Jezusa iz smrti obudil v neuničljivo življenje, kjer je sedaj »na Božji desnici«, to je, enak Bogu in ne umrje na vekomaj. »Smrt nad njim več ne gospoduje«. To je naša vera, naše upanje. Kdor tako veruje, nosi že zdaj kal večnega življenja in lahko ponavlja z apostolom Pavlom: Zdaj »je tudi naše (moje) življenje skrito s Kristusom v Bogu« (Kol 3,3).

VELIKA NOČ POMENI VSTAJENJE ŽE V TEM ŽIVLJENJU

Vstajenje v življenje z vstalim Kristusom se dogaja že med našim zemeljskim popotovanjem povsod tam in takrat, ko ljudje delamo dobro, ko premagujemo strah z upanjem, ko namesto maščevanja odgovarjamo z odpuščanjem, ko

namesto sovraštva širimo ljubezen in razumevanje, ko namesto prezira in vzvišenosti delimo prijaznost in naklonjenost.

Vstajenje se uresničuje takrat, ko premagujemo sebičnost in samozadostnost z ljubečo in dobrohotno skrbjo, da bi drugim naredili kaj dobrega in osrečujočega.

Vstajenje se godi vedno, ko obup premagujemo z upanjem, žalost z veseljem, uničevanje z življenjem. Vstajenje živimo takrat, ko pogumno nosimo teže vsakdanjih nalog,

ko ne bežimo od njih in jih ne nalagamo drugim. Vstajenje se v življenju dogaja, kadar zaradi stisk in težav, ki nas zadenejo, ne postanemo zagrenjeni in do vsega sovražni, se ne umikamo v brezdnelje in naveličanost ali v omamo mamil, alkohola in drugačnih oblik zasvojenosti. Vstajenju v objem se predajamo, če živimo življenje z vso odgovornostjo in resnostjo, v zavesti, da nas smrt postavlja pred zadnjo preizkušnjo, pred zadnjo možnost, da se popolnoma podarimo Božji usmiljeni ljubezni, v veri, da bo Bog tudi na nas uresničil vstajenje v večno življenje in nas povabil na svojo desnico.

VSTAJENJE JE VESELJE

Prvo sporočilo o vstajenju – na prvo veliko noč – je apostolom in učencem in učenkam prineslo več skrbi kot sproščenosti, več zadreg kot veselja. Zajela jih je negotovost, strah in splošna zmedenost. Srečali so se s popolnoma nekaj novega in nenavadnega v primerjavi z dogajanjem po običajnih pogrebih.

Po večkratnem srečanju z Vstalim in dokončno na binkošti, je Jezus po Svetem Duhu utrdil v njih vero. V vsej globini so dojeli resničnost, vrednost in pomen velikonočnega sporočila. Negotovost, nejasnost in zaskrbljenost se je spremenila v nepopisno veselje in radost, ki jih je vodila med ljudi, da oznanjajo in pričujejo, »da je on tisti, ki ga je Bog določil za sodnika živih in mrtvih« (Apd 10,12).

To je polnost evangeljskega sporočila, to je vesela novica, ki jo je treba oznaniti in iz nje živeti.

Velika noč, oznanilo vstajenja je razlog za naše veselje. Strah in obup, dvom in nevera, bolečina in trpljenje, krivica in greh, zlo in smrt so premagani. Nič od tega ne bo slavilo zmage za

ALI JE KRISTUS ZARES OBSTAJAL? SO EVANGELIJI ZGODOVINSKI DOKUMENT?

TOMÁŠ ŠPIDLÍK

tistega, ki veruje. Tudi če se kdaj vrnejo v življenje posameznika ali skupnosti, je njihov obstoj obsojen na minljivost. Zagotovljena nam je najsrečnejša in najbolj polna prihodnost. Zmaga je na Božji strani, na strani vstalega in poveljčanega Kristusa. Zato se veselimo! Zato v velikonočnem času še posebej pojemo: Aleluja!

Velika noč je praznik upanja, smisla, življenja in veselja. Si moremo kaj lepšega in bolj srečnega želeti drug drugemu tudi za letošnji praznik Vstajenja?!

KRATKE NOVICE

ŠANGHAJ – V kitajskem Šanghaju so 24. oktobra prikazali italijanski film z naslovom *Na mejah neba*. Osrednja oseba v filmu je frančiškan Odorico di Pordenone, ki je leta 1318 na željo papeža Janeza XXII. zapustil Italijo in odšel v današnji Peking, da bi tam oznanjal evangelij. To je prvi film s katoliško versko tematiko, katerega prikazovanje je tudi uradno dovoljeno. Kitajska mu je podelila tudi nagrado za najboljši evropski film. (*Ave Maria*)

PARIZ – Anketa, ki so jo izvedli v 14 državah, kaže, da je takšnih, ki verujejo v Boga, kar 71 odstotkov. Ta odstotek je najvišji na Poljskem (97), v Rusiji (87), Avstriji (84) in Španiji (80). Sicer pa je nekaj več kot polovica vprašanih (53%) izjavila, da veruje v življenje po smrti, 43% pa jih meni, da je vera nujna za ločevanje dobrega od zla. (*Ave Maria*)

Rezultat neke ankete na to temo je bil z ene strani razveseljiv, z druge pa manj. Velika večina je o Kristusu govorila s spoštovanjem. Celotno neverni, ki so zaničevali religijo in verovanje v Boga, so imeli Kristusa za izraz največjih idealov človeštva. Jasno je, da od njih kaj več ni bilo mogoče zahtevati. Manj razveseljiv je bil rezultat ankete glede vernikov, tudi katoličanov. Jasno je, da so tudi oni cenili Kristusa. Toda kakšnega? Neredko so izražali dvome v njegovo božanstvo, bili so negotovi pri prebiranju nekaterih evangeljskih čudežev, celo vstajenje so včasih razlagali zgolj kot nek nedoločen izraz upanja.

Reformatorji 16. stoletja so skušali ponovno postaviti v ospredje 'čisto podobo' o Kristusu, osvobojeno od

vsega, kar so ji - kot pravijo - dodala človeška izročila, ki so Kristusa preveč 'počlovečila'. Nasprotno pa se sodobnim dvomljivcem (skeptikom) zdi tradicionalno Kristusovo obličje preveč 'poboženo'. Kakšen je torej 'resnični Kristus', kakršnega posreduje krščansko razodetje?

Njegov zgodovinski obstoj so zanikali nekateri liberalni kritiki prejšnjega stoletja, ki pa so bili v manjšini. Mnogo več je bilo teh, ki so mislili, da je Jezusova oseba, kakor je poznana iz evangelijev, rezultat nekega mita, ki se je razvil med njegovimi učenci in se tako oddaljil od zgodovinske resničnosti.

Katoliški apologeti so skeptikom odgovarjali z naslednjimi razlogi. Mogoče je določiti čas zapisa evangelijev, Apostolskih del in Pavlovih pisem. Do zapisa je prišlo kmalu

potem, ko so se dejstva zgodila. Ni preteklo dovolj časa, da bi se ustvaril 'mit'. Gre torej za zgodovinske dokumente. Če verjamemo temu, kar pripoveduje Cezar v svojih spominih na vojno v Galiji, zakaj naj bi potem zanikali vero v to, kar pravijo Matej, Marko, Luka in Janez?

Razlog je pravilen. Kljub temu ostaja kakšna težava. Če bi evangeliji pripovedovali samo o tem, da se je Jezus rodil, da je učil in umrl, bi težko kdo nasprotoval resničnosti teh dejstev. Evangeliji pa govorijo tudi o nenavadnih dogodkih, predvsem o enem, ki vse presega, namreč o vstajenju od mrtvih. Tega niso hoteli verjeti celo nekateri očitniki. Toda mnogi so verjeli in dali celo svoje življenje, da bi za to pričevali.

Že v času Jezusovega bivanja na zemlji najdemo verujoče in neverujoče. Kako razložiti to razliko? Evangeliji nam jasno povedo. Vera je vedno odvisna od osebne drže do Odrešenika. To nam potrjuje sv. Peter. V odločilnem trenutku, ko so se množice oddaljevale od Jezusa in ko je bila na preizkušnji vera samih apostolov, je prvi med njimi dejal: »Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš in mi trdno verujemo in vemo, da si ti Sveti, Božji« (Jn 6,68-69).

Tudi danes je krščanska vera v prvi vrsti živ odnos z osebo, z upanje Kristusu, in ne le nekakšen 'znanstveni dokaz', utemeljen na objektivnosti zapisanih dokumentov. Napoleon je ob koncu svojega življenja veliko razmišljal o Kristusu. Prijateljem, ki so ga spremljali v izgnanstvo na otok Svete Helene, je rekel: »Razvnel sem na tisoče src. A vedno je bila potrebna moja prisotnost, moj pogled, moj glas. Dovolj je bila moja beseda in sem vse pritegnil... Ko pa danes živim izgnan na neki skalji, kdo bi se še bojeval zame, kdo bi zame pridobival dežele? Kakšen prepad je med mojo revščino in Kristusovim kraljestvom. O njem pridigajo po vsem svetu, povsod ga ljubijo, ga molijo... « Zaključek? »On je vedno živ.« Zato bo tisti, ki Kristusa ne pozna 'osebno', iz živega dotika v molitvi, le s težavo premagal dvome o njem in njegovem nauku. Nasprotno pa

tisti, ki veruje, ki ga pozna iz živega vsakdanjega odnosa v molitvi, ne potrebuje razlogov, marveč nosi pričevanje v svojem srcu (1 Jn 5,10). Tako se uresničuje to, kar je pisatelj F. Werfel zapisal kot noto svojemu

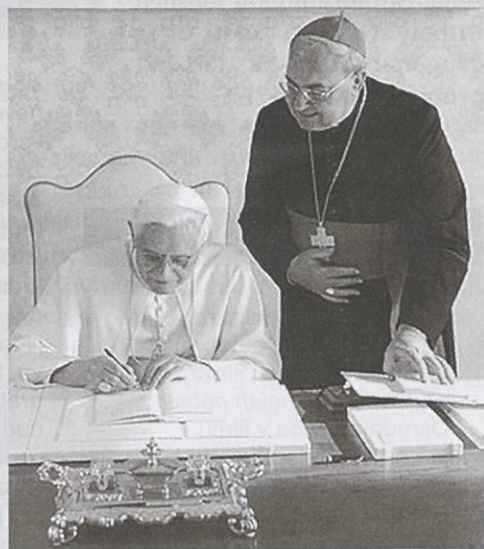
romanu o lurški Bernardki: »Kdor veruje v Boga, ne potrebuje razlogov, kdor pa ne veruje, mu ne bo pomagal noben razlog.«

Iz knjige "Poznaš Kristusa?"

LJUBEZEN JE IZPOLNITEV POSTAVE

*Svojo prvo
okrožnico,
predstavljeno 25.
januarja, je papež
Benedikt XVI.
posvetil ljubezni –
»Deus caritas est«
(Bog je ljubezen)*

Na praznik spreobrnjenja apostola Pavla, 25. januarja 2006, ob 12.00 je bila objavljena prva enciklika (okrožnica) papeža Benedikta XVI. z naslovom »Bog je ljubezen« (»Deus caritas

est«). Kakor že naslov daje slutiti, Benedikt XVI. govori v svoji prvi okrožnici o ljubezni, ki je, kakor pravi papež, »središče krščanske vere«. Enciklika ima dva dela: v prvem papež razlaga, kaj je ljubezen, v drugem pa govori o tem, kako je treba ljubezen udejanjati.

Papež pravi (v Uvodu), da lahko kristjan »temeljno odločitev svojega življenja« izrazi z besedami iz Prvega pisma apostola Janeza: »Mi smo spoznali ljubezen, ki jo ima Bog do nas, in verujemo vanjo.« Krščansko življenje torej kot odgovor na Božjo ljubezen - »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje« (Jn 3,16). Že v Uvodu papež poudari aktualnost tega sporočila: »V svetu, v katerem se z Božjim imenom včasih povezuje maščevanje ali celo dolžnost sovraštva in nasilja, je to sporočilo, ki je zelo aktualno in čisto praktičnega pomena.«

Ljubezen kot 'eros' in 'agape'. Današnje pojmovanje ljubezni je pogosto zlorabljeno in daleč od krščanskega pojmovanja ljubezni, ki je sestavljena iz različnih med seboj se prepletajočih razsežnosti, vse pa odsevajo Božjo ljubezen, s katero je Bog ustvaril svet in človeka. Beseda ljubezen je večpomenska. Grška kultura je razločevala med 'erosom' (vznesena telesna ljubezen, ki ne izvira iz misli in volje, temveč človeka preplavi) in 'agapejem' (duhovno razsežnostjo). Krščanstvo je grško razumevanje ljubezni bistveno dopolnilo. Res je,

da se je krščanstvo 'erosu', zreduciranemu zgolj na človeško telo, uprlo, saj človeku jemlje dostojanstvo. Ker je ljubezen obljava večnosti, je 'eros' potrebno vzgajati, ga prečiščevati in ga pustiti zoreti, da se končno izrazi v vsej svoji veličini.

Danes se krščanstvu preteklosti pogosto očita sovražnost do telesa, in v resnici ni manjkalo teženj v tej smeri, pravi papež: »Toda poveljevanje telesa, kakor ga doživljamo danes, je varljivo.« Na 'seks' degradirani eros postane blago, zgolj 'stvar'.

Zapoved ljubezni do bližnjega. V drugem delu enciklike papež spregovori o uresničevanju zapovedi ljubezni do bližnjega. V Bogu utemeljena ljubezen do sočloveka zavezuje vsakega vernika in celotno Cerkev. Prva Cerkev je bila skupnost, v kateri so imeli vse skupno in ni bilo razlik med bogatimi in revnimi. Tudi diakonska služba je bila

postavljena z namenom, da bi poskrbeli za vdove in pomeni konkretno in duhovno služenje potrebnim.

Za Cerkev je služenje ubogim prav tako pomembno kakor evharistija in oznanjevanje. V Egiptu so se že v 4. stoletju v samostanih oblikovale t.i. 'diakonije', ustanove, ki so skrbele za reveže.

Cerkev je Božja družina, v kateri nihče ne sme trpeti pomanjkanja. Hkrati pa v moči ljubezni - 'agape' - prestopa meje skupnosti. Merilo univerzalne ljubezni je usmiljeni Samarijan (prim. Lk 10, 25).

Naloga politike. Naloga politike je, da zagotavlja pravičen družbeni red, pri čemer pa ne gre zgolj za tehniko vzpostavljanja javnega reda, pač pa za pravičnost. Na vprašani, kaj je pravičnost in kako jo udejanjiti, odgovor daje razum. Toda razum mora biti očiščen vsakega samoljubja in lastnih interesov. V tej točki se politika in

vera srečata, kajti vera presega razum in odpira nove horizonte ter more tudi prečistiti razum vseh zaslepljenosti. Cerkev nikakor ne želi prevzeti oblasti državi, želi pa ji pomagati, da bo prepoznala, kaj je prav in bo to tudi uresničevala.

Služenje bližnjim najde svoje mesto tudi v najpravičnejši družbi, kajti trpljenje, samota in materialna stiska so del življenja. In današnji človek ne potrebuje birokratske države, pač pa državo, ki bo v skladu z načeli subsidiarnosti podprla iniciative, ki se zavzemajo za malega človeka. In Cerkev je lahko - zaradi Svetega Duha, ki želi človeku pomagati ne le v materialnem, ampak tudi v duhovnem smislu - pobudnica in živa moč.

Verni laiki naj se dejavno udeležujejo na gospodarskem, socialnem, zakonodajnem, upravnem in kulturnem področju ter naj skupaj z drugimi delajo za skupno dobro.

Iz Nedelje

SVETNIK V MESECU

STANISLAV, škof in mučenec

1030-1079 * 11. april

Leta 1966 so se Poljaki spominjali tisočletnice pokristjanjenja, leta 1979 pa devetstoletnice smrti sv. Stanislava, zavetnika Poljske. Od 2. do 10. junija 1979 je svojo domovino prvič obiskal Janez Pavel II., prvi slovanski papež v dvatisočletni zgodovini Cerkve. »Moje korake vodi dejansko jubilej škofa in mučenca sv. Stanislava,« je dejal pred vzletom z rimskega letališča. Zadnja postaja tega potovanja je bila maša na prostranem travniku pred mestom Krakov, škofovskim sedežem sv. Stanislava in Karola Wojtyła. Ob papežu se je zbralo blizu dva milijona ljudi: v svoji homiliji je papež govoril o sv. Stanislavu in njegov jubilej povezal z dolžnostjo krščanskega pričevanja, ki izhaja iz

zakramenta svete birme.

Stanislav se je rodil leta 1030 v vasi Ščepanovo pri Krakovu v družini nižjega vojaškega plemiča. Krščanstvo je bilo takrat na

Poljskem še mlado in ljudi še zdaleč ni prekvasila, zato je bilo v njih še mnogo surovosti. Stanislavovi starši so bili verni. Fant je želel postati duhovnik. Šolal se je najprej v Gnjeznu, kjer je grob sv. Vojteha, apostola Poljske, svoje bogoslovno znanje pa je utrdil v Liegu v Belgiji, kjer je bilo eno od središč prenovitvenega gibanja v Cerkvi. Mladi Stanislav se je vrnil v domovino z željo, da bi svoje moči posvetil Cerkvi, prosti državnih vezi. Rad bi postal redovnik, a na željo svojega škofa je sprejel službo župnika. Od blizu je spoznal stisko revnih slojev in rad bi jim gmotno in duhovno pomagal. Škof ga je poklical k sebi v Krakov, glavno mesto poljske kraljevine. Stanislav je želel, da bi Krakov postal tudi duhovno središče Poljske.

Leta 1070 je umrl krakovski škof in po volji ljudstva, plemstva in kralja Boleslava II. Hrabrega je postal njegov naslednik Stanislav. Bil je drugi škof na Poljskem, ki ni izšel iz vrst redovnikov. Dobro je poznal versko stanje med ljudmi in med

OČARAL SI ME

MICHEL QUOIST – Prevedla METKA MIZERIT

duhovščino in rad bi ga dvignil po vzoru clunyjskega opata Hildebranda, poznejšega papeža Gregorja VII., velikega prenovitelja cerkvenega življenja. Boril se je za to, da državna oblast ne bi ovirala Cerkve pri izpolnjevanju njenega duhovnega poslanstva.

Kralj Boleslav je želel, da se Cerkev na Poljskem okrepi. Po njegovi zamisli naj bi bila opora državni moči. Prva leta je Stanislav s kraljem lepo sodeloval; njegova prva želja je bila utrditi moralne temelje države. Kralj naj bi bil vsem državljanom zgled lepega življenja. Tu so nastopile težave, kajti kralj je živel vse prej kot zgledno: za utrditev svoje moči ni izbiral sredstev in svojih strasti ni brzdal. Vsi so pred njim trepetali, škof Stanislav pa mu je spoštljivo, toda odločno očital njegove napake. 11. aprila 1079 je kralj Boleslav med mašo zunaj Krakova škofa Stanislava umoril. Nihče drug ni hotel biti za krvnika. Ljudje so škofa, ki je padel pod mečem, začeli častiti kot svetnika, kralj pa je izgubil prestol in moral je v pregnanstvo na Ogrsko. Škofa mučenca so pokopali v krakovski stolnici na Wawelu. Od leta 1253, ko je bil razglašen za svetnika, je prvi zavetnik Poljske.

Smrt sv. Stanislava je po legendi povezana tudi z našimi kraji. V samostanu Osoje na Koroškem namreč kažejo grob njegovega morilca, poljskega kralja Boleslava. Legendo je obdelal pesnik Anton Aškerc v baladi Mutec osojski. Po vrnitvi iz Rima, kamor je šel na spokorno romanje, kralj prosi za sprejem v ta samostan. Sedem let kot nemi menih opravlja najnižja dela, šele na smrtni postelji spregovori in pove, kdo je. Življenjepisci pravijo, da je Boleslav res delal pokoro za svoj zločin, ni pa nobenih zgodovinskih potrdil, da bi bil on 'mutec osojski'.

Sveti poljski škof in mučenec je krstni zavetnik mnogih slovenskih Stanislavov, ki danes godujejo.

SILVESTER ČUK

Kdor se je predal Bogu, kdor mu je rekel »da«, hitro prejme nagrado. Gospod mu da okusiti srečo, da ga ima v posesti in da je božja last.

Ni besed, ki bi lahko izrazil božji ljubezenski objem.

Kako dobro je to razumel mlad fant, ki ga je njegov Učenik naenkrat očaral. Sredi ceste je stopil s kolesa, ker ni bil več zmožen voziti brez nevarnosti. Ali tisto dekle, ki je moralo za hip zapustiti svoje mesto v pisarni, da se je samo umirilo, ker je hotelo skriti svoje presrečno obličje pred pogledom svojih radovednih kolegic.

Res je, da ne smemo iskati teh čustvenih milosti, vendar moramo biti preprosti, da se znamo Gospodu zahvaliti, kadar nam jih podeli. Tako smo deležni njegove sladkosti prej, kot občutimo njegovo neomajno moč.

Mi smo spoznali ljubezen, ki jo ima Bog do nas, in verujemo vanjo ... Ljubezen ni v tem, da bi bili mi vzljubili Boga. On nas je vzljubil ... (1 Jn 4,16,10) Toda kar je bilo zame dobiček, to sem zaradi Kristusa začel imeti za izgubo. Še več, za izgubo imam vse v primeri z vzvišenostjo spoznanja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda. Zaradi njega sem zavrgel vse in imam vse za odmeček, da bi si prislužil

Kristusa in se znašel v njem... Ne, kakor da bi to že dosegel ali prišel do popolnosti. Pač pa se trudim, da bi to osvojil, ker je tudi mene osvojil Jezus Kristus. (Flp 3, 7-9,12)

Gospod, Ti si me očaral in nisem se Ti mogel upirati. Dolgo časa sem bežal, zasledoval si me. Ujel si me. Upiral sem se. Ti si zmagal.

Gospod, danes sem tukaj: utrujen in zasopel sem rekel »da«. Trepetaje sem stal kot premaganec pred zmagovalcem, ko si me pogledal s pogledom Ljubezni. Gospod, zgodilo se je, enkrat za vselej; nikoli več Te ne bom pozabil, v trenutku si me očaral, v trenutku si me osvojil; pometel si moje dvome, moja bojazen je odnesla tvoja ljubezen. Spoznal sem Te, ne da bi Te videl, čutil sem Te, ne da bi se Te dotaknil, razumel sem Te, ne da bi Te slišal. Zaznamovan sem z ognjem tvoje ljubezni; zgodilo se je: nikoli Te ne bom mogel pozabiti.

Vem, da si ob meni; delam v miru pod tvojim ljubečim pogledom; ne vem več, kaj se pravi truditi se, da moliš; dovolj mi je, da dvignem svoje oči k Tebi, da srečam tvoj pogled, ne potrebujem ničesar drugega: razumeva se in vse je jasno, vse mirno.

Hvala Gospod, včasih prideš nepremagljivo in me preplaviš, kot morje počasi preplavi obalo. Ali pa me vzameš na hitro kot ljubi, ki objame ženo, ki se mu je predala.

Prepustim se Ti, ustavi se mi dih, ves svet izgine, Ti ustaviš čas. Ah, rad bi, da bi te minute trajale ure in ure!

Ko Ti odideš in me pušiš gorečega, spremenjenega zaradi užitka, ne vem o Tebi nič novega; vem le, da sem tvoja last.

Vlakno mojega bitja je ranjeno, opeklina je večja in jaz sem vedno bolj očaran po tvoji ljubezni.

Gospod, še vedno narediš praznino okoli mene, ampak na drugačen način: Ti si prevelik in zasenčiš vse stvari.

Vse, kar sem ljubil, se mi zdaj zdi malenkost; Moje človeške želje se topijo kot vosek v ognju tvoje Ljubezni. Kaj mi mar stvari! Kaj mi mar blagostanje! Kaj moje življenje! Ne želim si drugega kot Tebe Samo Tebe hočem.

Drugi govorijo: »Nor je«. Gospod, nori so oni.

Oni, ki Te ne poznajo ...

Oni, ki ne vedo nič o Bogu, oni ne vedo, da se mu ne moreš upreti. Mene si osvojil Ti, vzal si me v svojo last.

Ti si tukaj in jaz poskakujem od veselja.

Sonce presije vse in moje življenje blesti kot nakit.

Vse je lahko, vse je svetlo,

vse je čisto, vse poje!
Hvala, Gospod, hvala.
Zakaj mene, zakaj si izbral mene?
Oh veselje, veselje, solze veselja!

PRED TABO, GOSPOD

Začetnik potrebuje besede, podobe, misli, ki ga spodbujajo v njegovi molitvi. Polagoma pa se zaveda, da so vsi ti pripomočki le ovira, ki otežkočajo njegov stik z Bogom.

Ko Kristus očara kristjana, mu da razumeti, da ni potrebno govoriti, si predstavljati ali misliti karkoli.

Edina pot je popolnoma se darovati Bogu.

Postavi se predenj brez posrednikov. To je najbolj gotov način, da Ga najdemo, kadar nas povabi.

Vendar pazite, nedelavnost, trpnost ni isto, kot pozabiti na ljudi. Ravno nasprotno; kristjan, ki nosi odgovornost za svoje brate, jih mora brez obotavljanja pripeljati do Boga.

Prijatelj Boga, prijatelj ljudi.

Samo tako se bo uresničilo véliko srečanje.

Kadar pa ti moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu, ki je na skritem in tvoj Oče, ki vidi, kar je skrito, ti bo povrnil. Pri molitvi pa ne blebetajte, kakor pogani ... (Mt 6,6-7)

Sam bom prav rad razdajal in celo sam sebe bom razdal za vaše duše. (2 Kor 12,15)

S prav takšno toplino, s kakršno mati neguje svoje otroke, smo vam hoteli dati ne samo božji evangelij, ampak tudi svoje življenje, in sicer zato, ker ste se

nam priljubili. (1 Tes 2,7-9)

Biti tukaj, pred Teboj, Gospod, to je vse.

Zapreti oči svojega telesa, zapreti oči svoje duše, biti nepremično, v tihoti, odpreti se Tebi, ki si odprt meni, biti prisoten v Tebi, neskončna prisotnost.

Gospod, sprejemem to, da ne čutim ničesar, ne vidim ničesar, ne slišim ničesar; prazen, brez vsake misli, brez vsake podobe, v noči.

Preprosto, biti tukaj, da Te brez zaprek najdem v tihoti vere, pred Tabo, Gospod.

Gospod, vendar nisem sam, ne morem biti sam; množica sem, ker v meni prebivajo ljudje. Našel sem jih in oni so vdrli vame, trpinčili so me, prinesli so mi svoje težave, grizli so me.

Gospod, pustil sem jih, da so se nasitili in odpočili.

Sedaj, ko prihajam k Tebi Ti jih prinašam.

Gospod, tukaj sem; tukaj so.

Pred Teboj, Gospod.

KONEC

Ne potrebujemo ozdravljenja, potrebujemo Jezusa!

Intervju s p. JAMESOM MANJACKALOM

Gospod Jezus, hvala ti in slava za ta katoliški radio (*mišljen je Radio Ognjišče; intervju je bil narejen zanj in za Glasnik Kraljice miru; op. ured.*). Hvala ti za dobro delo, ki ga opravljajo. Prosim te, Gospod, blagoslovi vse tiste, ki delajo na tèm radiu. Molim te, Gospod, tudi za tiste, ki poslušajo ta program. Medtem ko poslušalci poslušajo ta program, pridi Sveti Duh, pridi s svojimi spoznanji. Daj vsakemu poslušalcu ozdravljenje misli in telesa. Prinesi jim, Gospod, mir in veselje v njihova srca in v njihove domove. Prinesi, Gospod, mnogo blagoslovov tej deželi Sloveniji. Hvala ti, Jezus. Hvala ti, Jezus. Aleluja, aleluja, aleluja. Dobra mati Marija, prosim te, moli za to deželo Slovenijo. Delamo za novo Slovenijo, za Slovenijo, ki bo za Kristusa. Amen.

Pater James, priče smo vaših pogostih obiskov v naši mali, a vam tako ljubi Sloveniji. Kaj vas je pritegnilo, da ste pripravili svoj čas posvetiti tudi evangelizaciji med slovenskim narodom?

Nisem tako pogosto v Sloveniji. Tokrat sem pravzaprav samo en teden. Grem tja, kamor me pokličejo. Ampak imam neko posebno ljubezen za vašo deželo in za sosednjo deželo Hrvaško. Kajti obe ti deželi sta katoliški, ljudje so ljubeznivi, odprti so Svetemu Duhu in Bogu. Zato z veseljem pričakujem trenutke, ko bom spet v Sloveniji ali na Hrvaškem. To je moj tretji obisk, in veseli me, da sem lahko spet tukaj.

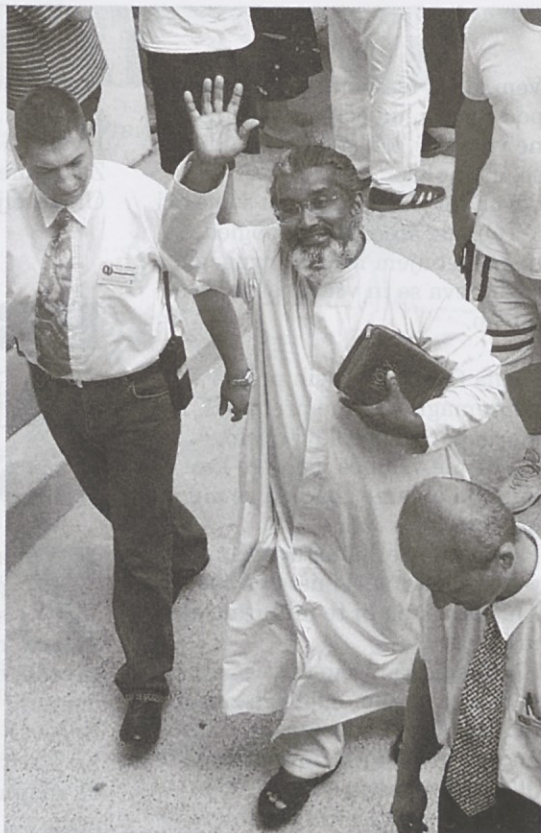
Zakaj ste izbrali kot naslov letošnjega seminarja vodilo »Vsemogočni zdravnik - Jezus v evharistiji«?

Leto 2005 je leto evharistije. In pokojni papež Janez Pavel II. je to leto oznanil kot leto evharistije. Veste, da zadnjih trideset let pridigam in potujem po vsem svetu. Doslej sem bil že v 64-ih državah. In videl sem Jezusa, živega, kako dela čudeže in mnogo čudovitih stvari. S tem, ko polagam roke na ljudi, mnogi ozdravijo - ampak največje čudeže sem videl, da so se zgodili prav pri sveti maši oziroma pred izpostavljenim Najsvetejšim. Vsak dan doživljam tega živega Jezusa pri sveti maši. In to vero, ki jo imam, bi rad podelil tudi s Slovenci.

Želel bi, da Slovenci pridejo k Jezusu, ne k meni. In rad bi povedal ljudem to sporočilo: »Jezus živi, zato pojdite k njemu za vse, kar potrebujete.« Vem, da mnogi potrebujejo ozdravljenje. Mnogi so ranjeni na duši in tudi na telesu ter iščejo zdravnika. In včasih ne najdejo tega največjega zdravnika, ki je Jezus Kristus. Jezus Kristus je največji zdravnik. On živi, živi v evharistiji. Zato sem izbral ta naslov za ta svoj obisk oziroma program.

Ves svet vas pozna po daru ozdravljanja, ki se je razodel tudi tu na Kureščku. V čem je pravzaprav ta dar? Kako ste ugotovili, da imate ta dar?

Veste, Jezus je prišel na ta svet, da bi oznanjal evangelij in da bi ozdravljal. Jezus je bil napolnjen s Svetim Duhom. Če pogledamo Lukov evangelij - 4. poglavje, 18. vrstica - takole je pisano: »Duh Gospodov je nad menoj, ker me je mazilil, da prinesem blagovest ubogim. Poslal

me je, da oznamim jetnikom prostost in slepim vid, da pustim zatirane na prostost.« Jezus je bil spočet po Svetem Duhu in je bil v telesu matere Marije. Ponovno je bil maziljen po Svetem Duhu v reki Jordan. Zato je tam rekel: »Duh Gospodov je nad menoj, da oznamim blagovest in da ozdravljam bolnike.« Ti dve poslanstvi sta bili najpomembnejši poslanstvi Gospoda Jezusa.

In to je najprej delal on sam. Potem je dal to moč in avtoriteto tudi svojim dvanajsterim apostolom, potem je dal to tudi 72-tim učencem, in potem ko je vstal, je naročil vsem, ki verujejo vanj, naj grejo ter oznanjajo evangelij in naj ozdravljajo. Če pogledamo Markov evangelij - 16. poglavje, 15. vrstica - si lahko preberemo: »Pojdite k vsem narodom in jim oznanjajte evangelij. Tiste pa, ki bodo sprejeli vero, bodo spremljala ta znamenja: v mojem imenu bodo izganjali demone. Na bolnike bodo polagali roke in ti bodo ozdraveli.«

Poglejte, ti dve poslanstvi sta zelo pomembni poslanstvi tudi današnje Cerkve. Za prvo Cerkev vemo, da so apostoli in učenci ozdravljali. In sedaj po karizmatični prenovi, ki se

Med seminarjem na Kureščku

je pojavila v Cerkvi, ponovno prihaja ta dar ozdravljanja na svetlo. Ta dar je prejelo že mnogo duhovnikov pa tudi laikov.

Pred tridesetimi leti sem se tudi jaz pridružil karizmatični prenovi, in tako sem tudi sam prejel Svetega Duha. Predtem sem bil zelo boječ človek, nisem bil sposoben pridigati - v šoli recimo in na univerzi -, tudi potem, ko sem postal duhovnik, nikoli nisem pridigal. Imel sem polno strahov, imel sem kompleks manj-

vrednosti. Bil sem v semenišču, a čeprav sem bil tam profesor, sem bil popolna izguba za pultom oziroma za ambonom. In prišel je mladenič, ki je bil poln Svetega Duha, in je zame molil. Takrat sem prejel telesno ozdravljenje. Takrat sem bil ozdravljen boleznimi ledvic in prejel sem tudi globoko notranje ozdravljenje.

Sveti Duh mi je tedaj rekel, naj grem in naj oznanjam in pridigam. Tega sprva nisem želel. Nikoli mi ni bilo všeč, da nekateri hodijo naokoli

kot vagabundi. Bil sem zelo vesel in zadovoljen s svojo službo profesorja v semenišču, saj je bila to zanesljiva služba z razmeroma velikim udobjem. Ko me je Gospod tako poslal, naj grem in pridigam, sem rekel: »Oprostite Gospod, ne morem, saj me je strah.« In Gospod mi je jasno povedal: »Jaz bom na tvojih ustnicah, jaz bom na tvojih rokah.« Tako me je skoraj prisilil, ko mi je rekel, da naj grem. Potem sem spoznal, da je to najpomembnejše duhovnikovo delo: da oznanja evangelij in ozdravlja ljudi. Tako sem šel ven med ljudi in pridigal. Počasi sem spoznal, da mi je Gospod dal tudi dar oziroma karizma ozdravljanja. Vsako leto je ta karizma oziroma ta dar napredoval. Preko teh darov mi je Gospod seveda dal tudi druge darove - razne vizije, razna spoznanja. Tako sem spoznal, da je v meni zares prisoten dar ozdravljanja. Torej gre za enega izmed darov Svetega Duha.

Dalje prihodnjič

*Pogovarjala se je Mihaela Jurdana
Iz revije Glasnik Kraljice miru*

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1 - Kadar berem v Stari zavezi poročilo o tem, kako je Bog ustvaril prvo ženo, kar ne morem verjeti, da je bila Eva res tako ustvarjena: iz rebra spečega Adama. Še manj si morem predstavljati, s kakšnimi občutki mora to zgodbo brati nekdo, ki ni naše vere. Ali ne zgleda to mesto Svetega pisma bolj kot neka pravljica, kot pa kot kakšno zgodovinsko poročilo? Mi lahko poveste kaj o tem?

Najprej tole: zlasti v prvih poglavjih Svetega pisma je jasno, da biblija ni in neče biti znanstvena knjiga, temveč verska knjiga. Njeno sporočilo je religiozne narave, ki v slikovitih podobah in pesniški obliki hoče posredovati preprostim bralcem tedanjega časa globoke verske resnice. Tako nam prva poglavja prve Mojzesove knjige, vedno v svoji govorici podob in simbolov, hoče posredovati važen nauk o človeku: da ta ni kakšno samotarsko bitje, ampak da je namenjen za življenje v skupnosti in se more samo v skupnosti tudi

prav razvijati.

Kako to resnico izrazi Sveto pismo? Komaj ustvarjen Adam išče med drugimi bitji koga, ki bi mu bil podoben. »Ni dobro človeku samemu biti.« - pravi Bog - »Naredil mu bom njemu podobno bitje, ki naj mu pomaga.«. Tedaj Bog ustvari ženo iz

samega Adamovega telesa. »Ta je« – pravi prvi človek, ko mu Bog predstavi Evo – »kost moje kosti in meso mojega mesa. Zato bo človek zapustil svoje starše in se bo združil s svojo ženo, da bo z njo postal eno samo bitje«. Končno Bog blagoslovi oba in jima naroči: »Bodita plodna in množita se in napolnita zemljo.«

Kaj je hotelo Sveto pismo povedati s tem poročilom? Najprej to, da je človek poklican, da živi v skupnosti: »Ni dobro za človeka biti samemu.« Žena bo naravna spremljevalka moža: »Naredil mu bom bitje, njemu podobno, ki naj mu bo v pomoč«. Žena je možu enaka po naravi in dostojanstvu, ker je »kost njegove kosti in meso njegovega mesa«. Zato se moški in ženska medsebojno privlačita in sta zatorej tudi poklicana, da živita v intimni življenjski skupnosti: »ker tvorita eno samo bitje«.

Vse te velike resnice o človeku in o dveh človeških spolih Sveto pismo sporoča v slikovitih podobah in v pesniški obliki, ki jih je treba vzeti za to, kar so, podobe in pesniške oblike, v katerih se posreduje zgodovinska resnica o človeku. Če to tako razumemo, potem ne more biti nobenega nasprotja med vero in znanostjo. Toda le pod pogojem, da se vsaka od obeh drži svoje metode in svojih namenov.

2 - Pogosto slišim kakšnega svojega tovariša, katoličana, da gre k maši samo takrat, ko jo 'čuti'. In da nima smisla drugače hoditi k maši in se pri njej dolgočasiti in misliti na vse mogoče druge reči. Da bi bila takšna maša celo Boga nevredna. Da gre raje v cerkev, ko ni nikogar v njej, ker se tako lahko zbran pogovarja z Bogom. Kaj reči na takšno modrovanje?

Najprej pouči svojega tovariša, da se nobena zasebna molitev ne da primerjati s sveto mašo, pa naj bi bila zasebna molitev še tako zbrana in prijetna. Maša je namreč spomin

in ponavzročevanje Kristusove daritve na križu, s katero dajemo Bogu večjo čast kot s katerokoli drugo nabožno vajo.

Lahko pa opozoriš svojega tovariša tudi na nelogičnost njegovega izvajanja z naslednjimi primerami. Kdo bi lahko rekel: »Jaz ne čutim najmanjše ljubezni do svojih staršev, torej nimam nobene dolžnosti, da jim izkazujem spoštovanje, in se z njimi pogovarjam in podobno.« Spet drugi bi lahko rekel: »Zdravilo, ki mi ga je predpisal za mojo bolezen zdravnik, je odvratno. Ga zato ne bom jemal.« Pa tudi vojak bi lahko rekel: »Vojna me navdaja z grozo; bom prosil poveljnika, da me ne pošlje na fronto.« In še, če bi zdravnik rekel: »Ne hodite me klicat ponoči k bolniku, tedaj spim.«

V nobenem od teh primerov se ne sprejmejo navedeni razlogi. Dolžnost je treba izpolniti, tudi kadar je težka in zahteva velike žrtve. Tudi Bog ima pravico nalagati žrtve. Pa še en razlog je – bolj važen kot vsi prejšnji – da izpolnim dolžnost nedeljske maše brez ozira na to, ali mi je dolžnost prijetna ali ne: Kristus je šel na križ za nas, ne ker bi ne vem kaj čutil. Nasprotno, čutil je le – zgolj človeško gledano – velik odpor do strahotnega trpljenja, ki ga je čakalo, a ga je sprejel, ker je bila to Očetova volja, narekovana od ljubezni do grešnega človeštva. Torej, kdor bi spolnjeval nedeljsko dolžnost le, ker mu je in kadar mu je prijetna, ta bi ravnal sebično, ker bi celo v sv. maši iskal sebe, ne pa Boga. Ne gre za to, kaj čutim jaz pri sv. maši, ampak kaj

čuti Kristus, ko me vidi pobožno prisotnega pri njej. Dokazujem mu, da sem prišel k maši iz spoštovanja do njega, zlasti pa še iz nad vse velike hvaležnosti do njega, ki me je ljubil do smrti, do smrti na križu. Tudi če se sam kdaj ne počutim dobro pri maši, sem pa lahko vesel, ker vem, da je Kristus vesel moje iz ljubezni doprinešene žrtve.

KRATKE NOVICE

RIM – Vedno več romarjev prihaja v Rim z namenom, da bi videli papeža. V prvih petih mesecih vlade Benedikta XVI. se je nedeljskih opoldanskih molitev in srednjih splošnih avdienc udeležilo več kot milijon ljudi. Sredine avdiencie bodo problem pozimi, saj gre v dvorano Pavla VI. največ 10.000 ljudi. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA – Na sedežu Vrhovnega zavezniškega poveljstva za operacije (ACO) v Monsu v Belgiji so 8. decembra 2005 eno izmed ulic poimenovali po slovenski prestolnici. Avenija Ljubljana leži prav ob objektu vrhovnega poveljstva. V tem delu Monsa imajo vse ulice imena po zavezniških državah, Slovenija pa je svojo dobila na prestižni lokaciji. (*Ave Maria*)

ČEMU ŽIVETI?

Zakaj moram živeti, če me ni nihče vprašal, ali se hočem roditi?

To se sprašuješ, ker si nesrečen. Življenje se ti zdi neznosno. Gotovo obstajajo za to številni vzroki: pomanjkanje ljubezni, nerazumevanje, zapuščenost, žalost, bolezen, zaporedni neuspehi, strah pred prihodnostjo in kdo ve kaj še? Ne moreš se sprejeti takšnega, kot si. Si izmučen, potlačen, čutiš se samega. Skratka, nimaš rad samega sebe in misliš, da te nihče ne more ljubiti. Raje bi umrl kot živel v tem neznosnem stanju. Smrt se ti kaže kot odrešitev in te privlači.

• Na dnu tvojega največjega obupa bi ti hotel zaklicati besedo upanja: ljubljen si! Ali hočeš sprejeti in odpustiti, da te ljubi Nekdo takšnega, kakor si sedaj, in je dal zate svoje življenje? Kako mu je ime? Jezus!

• »Jezus je umrl,« mi boš ugovarjal! Da, res je. Toda vstal je in živi! Danes, sedaj se lahko obrneš nanj. Poslušal te bo. To ni težko: v globlji srca se obrni k njemu, zaupaj mu svojo stisko, naveličanost, vse, kar preživljaš. Pokliči ga na pomoč! To bo tvoja molitev. Verjemi mi, da se bo dotaknila njegovoga srca, ker te razume. Kakor ti, je tudi on doživel strahotno tesnobo na večer pred svojo smrtjo v Getsemaniju. Zato ti je tako blizu. Želi in more te potolažiti. V trenutkih velike stiske ne ostajaš sam. Poišči pomoč, pogovori se s prijateljem ali z znancem, ki mu zaupaš. Zavrti klic v sili ali telefoniraj bratu, ki te bo poslušal in s teboj molil ali kakšni ustanovi, kjer bodo spoštovali tvojo anonimnost.

• Ko človek odkrije, da ga Bog ljubi, se lahko spravi s seboj, se sprejme s svojimi slabostmi in preteklostjo. Počasi boš razumel, da ima življenje smisel, če ga posvetiš drugim, če poskušaš tudi sam po-

magati trpečim okrog sebe. Tedaj boš spoznal, da tvoje življenje ni kaplja v morju ali številka, ki je slučajno izšla iz neke statistike.

Pričevanje

VSE MI JE BILO ODVEČ

Pri osemnajstih letih sem si želel smrti. Bil sem izmučen, gnusil sem se sam sebi, bil sem duševno popolnoma na tleh in brez volje. Imel sem občutek, da peham suho listje, ki se ga je toliko nagrmadilo, da nisem mogel dalje.

Želel pa sem umreti brez trpljenja. Na misel mi je prišel cianid, ker sem mislil, da deluje hitro in ne povzroča bolečin. Kako naj pridem do cianida, ne da bi vzbudil pozornost? Kjer sem živel, je bilo to zelo težko. Zato sem se odločil, da ga bom sam proizvedel s pomočjo znanja kemije, ki sem si ga pridobil v šoli.

Nekega februarskega dopoldneva, ko sem bil sam v hiši, sem izkoristil ugodno priložnost. Nametil sem se v kopalnici in se lotil dela, da bi naredil potrebno substanco. Reakcijo bi morala sprožiti iskra, toda poskus je spodletel.

Bil sem v takšnem stanju, da sem hotel odločno narediti konec. Nameraval sem stopiti v kuhinjo in odpreti plin. To bi bilo bolj učinkovito, tudi če bi bilo bolj nevarno za druge.

Tedaj pa je nekdo pozvonil pri vhodnih vratih. Brez dvoma pismonoša? Če ne odprem, bo pozvonil pri sosedih, ki pri nas pospravljajo. Prinesla bo paket in začela čistiti in mi prekrizala načrt.

Zato sem šel odpret. Tisto zimo je bilo izredno mrzlo: prejšnjo noč se je termometer spustil na 25

stopinj C pod ničlo. Pred vrati je stal berač. Noč je preživel zunaj. Ljudje so ga napotili k nam, ker je moja mati skrbela za uboge v župniji.

Mame ni bilo doma. Kaj sedaj? Hotel sem ga hitro odsloviti in se vrniti k svojemu načrtu, vendar sem omahoval. Ves je trepetal, roke je imel modre od mraza... Tako sem bil zmeden, da so mi prišle na misel besede: povabi tega človeka v hišo in mu ponudi vročo kavo. Dolgo je ostal v hiši, morda dve uri, preden se je ogrel, da je lahko potem nekaj popil in pojedel.

Prosil me je za malo denarja. Ponujeno mu je bilo namreč delo, a si s svojimi dolgimi lasmi in ščetinasto brado ni upal na razgovor, zato je hotel najprej k frizerju.

Dal sem mu, kar mi je ostalo od žepnine. In ko je odšel, sem iz družinske denarnice vzel toliko, da sem lahko šel v kino z namenom, da bi mislil na kaj drugega.

Čutil sem, da me je Gospod že rešil s tem, ko mi je poslal bednejšega od mene.

Peter

POSKUS SAMOMORA

Ime mi je Kristina, stara sem osemnajst let in živim pri stari mami. Dolgo časa sem se družila s tolpo dvajsetletnih fantov iz predmestja. Med njimi sem bila edino deklo. Alkohol in slabe navade.

Papež z vso ostrino obsodil terorizem

VATIKAN - Prinovoletnem sprejemu za diplomatski zbor - 9. januarja - je papež Benedikt XVI. zavzel stališče do 'trčenja kultur' ('Clash of Civilizations'). Papež je dejal, da se je nevarnost takšnega razvoja zaradi današnjega 'organiziranega terorizma' zaostri. Vzroki terorizma so po papeževih besedah kompleksni, k njim spadajo tudi ideološki in politični motivi, pomešani z »zmotnimi verskimi predstavami«. Papež je odločno poudaril, da 'nič' ne more upravičiti kriminalnih dejanj teroristov; kdor zagreši taka dejanja, se osramoti. Teroristična dejanja so toliko bolj nizkotna, če se 'versko' utemeljujejo in tako »Božjo resnico reducirajo na mero lastne slepote in moralne perversije«.

Papež poudaril pravico Izraela do obstoja. Benedikt XVI. je pred diplomati jasno poudaril pravico Izraela do obstoja: »V Sveti deželi ima država Izrael pravico, da živi v miru in v soglasju s pravili mednarodnega prava.« Hkrati ima 'palestinsko ljudstvo' pravico, da v miru »razvije lastne demokratične institucije za svobodno in premožno prihodnost«.

V svojem nagovoru, ki mu

je dajala pečat osrednja tema njegove poslanice za svetovni dan miru 'Resnica prinaša mir', je Benedikt XVI. poudaril pomen svobode vere. Žal se v nekaterih državah - tudi »v takih s stoletno kulturo tradicijo« - svoboda vere krši, predvsem, kar zadeva 'manjšine'. Tu naj bi papež imel v mislih položaj v Rusiji.

Benedikt XVI. je poudaril, da so »temeljne človekove pravice« po vsem svetu enake. Svobodi vere gre poseben pomen, ker zadeva »najvažnejši človeški odnos, odnos do Boga«. Vsem politikom velja beseda: »Če se ne bojite resnice, se vam tudi ni treba bati svobode.«

Iz Nedelje

je duhovnik izrekel besedo vednosti. Že pri prvi besedi so me zalile solze: »Mlado šestnajstletno dekle je to leto trikrat poskusilo narediti samomor. Gospod jo ozdravlja od teh mračnih in samomorilskih misli. Vabi jo k življenju ...«

V srcu sem čutila resnični ogenj, podoben tistemu, ko nekoga ljubimo. Zdelo se mi je, da je nekdo na mojo levo roko položil svojo. Imela sem občutek, da sem bila popolnoma izpraznjena in na novo napolnjena z ognjem, z neizmernim veseljem. Vzljubila sem življenje, znova sem ga odkrila.

Čez noč sem prenehala z drogo, z zarezovanjem, z britjem

las in z vsem poniževanjem in samouničevanjem. Začela sem se oblačiti v obleke različnih barv. Morala sem se spoprijeti z nekaj krizami, ki so bile posledica prenehanja jemanja drog, in s po-bitostjo, toda molitev mi je bila vedno v veliko oporo. Ob sredah zahajam v molitveno skupino. Našla sem zanesljivo in močno ljubezen, ki je Jezus(ova). Želela bi ga oznanjati vsemu svetu, posebno mladim, ki so osamljeni in se zatekajo v kriminal: Da, Jezus živi in nas ljubi!

Kristina

Iz revije *On živi*

V začetku novembra me je oče enega teh fantov hotel posiliti. Sama sebi sem se zdela tako odvratna, da sem si dva dni zatem prerezala žile v zapestju, a poskus samomora je spodletel. Potem sem s svojo zunanostjo opozarjala na svoje stanje: oblečena v črno, pretirano našminkana, napol pobrita. In obsedli sta me nasilje in napačnost.

December: drugi poskus samomora, tokrat z uspavalnimi sredstvi. Ponoven neuspeh. Kljub temu sem prekinila s tolpo fantov. Februarja 1990 sem med preprirom udarila staro mamo. Poskusila sem narediti samomor, tako da sem si prerezala žile na obeh podlahteh s steklenično črepinjo. Znova mi je spodletelo (toda z 'lepimi' brazgotinami!).

Od marca dalje sem si redno zarezovala roko ali telo, vonjala zepilo ali eter, kadila 'travo', se omamljala z uspavali ali včasih z alkoholom. Počasi mi je postalo zabavno, da sem se stalno rezala.

Avgusta 1990 sem prišla na Forum mladih v Paray-le-Monial. Daleč od tega, da bi tam molila! Vendar sem se dan za dnem počutila bolj mirno.

Tretji dan Foruma, 11. avgusta, se je vse obrnilo na glavo. Med mašo

BOŽJI MOLK

Prevedla MIHAELA KASTELEC

Stara norveška legenda govori o možu po imenu Haakom, ki je kar naprej razmišljal o upodobitvi križanega Kristusa. Ta križ je bil zelo star, ljudje so prihajali k njemu in molili pred njim v veliki veri. Veliko jih je molilo h Kristusu za čudež. Nekega dne ga je Haakom, puščavnik, prosil za uslugo. Gnan z občutkom velikodušnosti, dobrote in ljubezni, je pokleknil pred križ in rekel: »Gospod, zate želim trpeti in umreti. Naj sprejemem tvoje mesto. Hočem ... biti na križu.«

In ostal je tam z očmi na njem, kot bi pričakoval odgovor. Gospod je odprl usta in spregovoril. Njegove besede so padale z neba, šepetajoč in opominjajoč: »Moj zvesti služabnik, izpolnil bom tvojo željo, ampak le z enim pogojem.«

»S katerim, Gospod? Je pogoj težak? S tvojo pomočjo sem ga pripravljen izpolniti, Gospod,« je odgovoril stari puščavnik.

»Poslušaj: karkoli se bo dogajalo in vseeno, kaj bi si želel reči, moraš vedno ostati tiho.« Haakom je obljubil: »Obljubljam ti, Gospod!« In sta zamenjala.

Nihče ni opazil kupčije. Nihče ni opazil puščavnika, pribitega na križu. Dolgo časa je držal obljubo in ni nikoli spregovoril z nikomer.

Toda nekega dne je prišel bogataš. Potem ko je molil, je pustil pod križem mošnjo z denarjem. Haakom ga je videl in je molčal. Tiho je bil tudi, ko je prišel mimo dve uri kasneje ubožec, ki je pobral bogataševo mošnjo z denarjem in jo obdržal. Tiho je bil tudi takrat, ko je kmalu zatem prišel mlad mož, pokleknil pred njim in prosil milosti za dolgo potovanje. Potem se je vrnil bogataš in iskal svojo mošnjo z denarjem. In ker je ni našel, je menil, da mu jo je vzela mladi mož.

Bogataš je besno nadrl mladega moža: »Vrni mi denar, ki si mi ga ukradel.«

Mladi mož mu je odgovoril: »Nikakršne mošnje z denarjem nisem ukradel.«

Bogataš je rekel: »Ne laži, takoj mi jo vrni!« Mladi mož je zatrdil: »Rečem vam, da nisem nikomur vzela mošnje z denarjem.«

Bogataš ga je začel besno pretepati. Potem je zrak napolnil močan glas: »Stoj!«

Bogataš je pogledal navzgor in videl, da govori podoba z njim. Haakom ni mogel molčati. Kričal je s križa, branil mladega moža in se pritoževal nad bogatašem zaradi lažne obdolžitve. Bogataš je bil začuden in je odšel. Tudi mladi mož je naglo odšel, ker se mu je mudilo na potovanje. Ko je bil križ spet sam, je prišel Kristus k svojemu služabniku in mu rekel: »Pridi s križa. Nisi vreden, da bi zavzel moje mesto. Nisi bil zmožen molčati.«

»Gospod,« je rekel Haakom, »kako naj bi dopustil takšno krivico?«

Jezus se je ponovno vrnil na križ in puščavnik je obstal pred križem.

Gospod je rekel: »Nisi vedel, da je bilo za bogataša dobro, da je izgubil svojo mošnjo z denarjem, kajti v

njej je nosil denar z namenom, da bi prešuštoval z devico. Z denarjem je pomagal revežu, ki je v svoji bridki revščini nujno potreboval denar. Bolje bi bilo, da bi bogataš mladega moža zaradi nepoznanja pretepel. V tem primeru ne bi šel na potovanje. Vidiš, sedaj pa je pred nekaj minutami umrl v brodolomu. Vseh teh stvari sploh nisi poznal. JAZ PA. Zato sem tiho.«

In Gospod je spet molčal. Pogosto se vprašujemo: Zakaj Gospod ne usliši naših prošenj ... Zakaj Bog molči? Veliko nas želi, da bi nam odgovoril glede na naše želje in predstave ... toda Božja pota so drugačna. On pozna

preteklost, sedanjost in prihodnost (prim. Heb 13,8). Gospod odgovarja tudi z molkom ... Biti ga moramo pripravljeni poslušati in ga čakati.

»Kajti moje misli niso vaše misli in vaše poti niso moje poti, govori Gospod. Kajti kakor je nebo visoko nad zemljo, tako visoko so moje poti nad vašimi potmi in moje misli nad vašimi mislimi.« (Iz 55,8-9)

»Vem za načrte, ki jih imam z vami, govori Gospod: načrte blaginje in ne nesreče, da vam dam prihodnost in upanje.« (Jer 29, 11)

Človek naj bi doumel pomen Božjega molka in se izročil Gospodu. Moli naj s psalmistom:

»Ljubim te, Gospod, moja moč, Gospod, moja skala, moja trdnjava, moj osvoboditelj, moj Bog, moja pečina, kamor se zatekam, moj ščit, rog moje rešitve, moje zatočišče.« (Ps 18,2-3)

»SAMO ENKRAT«

JOŽE PACEK, Čatež

»V nedeljo te nisem videl pri maši,« sem prijazno opomnil znanko. »Kaj pa je to, če enkrat nisem bila pri maši. Zaradi tega pa se menda ne bo svet podrl,« mi je odgovorila.

Te besede so me spodbudile, da sem začel premišljevali. »Samo enkrat si udaril mamo, samo enkrat si prevaral ženo, samo enkrat si ubil človeka, samo enkrat si spil strup, samo enkrat si pojedel mušnico, samo enkrat si skočil z nebotičnika, samo enkrat si izdal prijatelja, samo enkrat si se izneveril dani obljubi, samo enkrat si speljala fanta svoji dobri prijateljici, samo enkrat si se spozabila na maturantskem izletu v nočni zabavi, in v zakon s svojim možem nisi vstopila kot celota, ampak kot načeta posoda ...«

»Ta enkrat« ti je za vedno vzel življenje, za vedno podrl tvoj odnos do matere, uničil zakon, prelomil osrečujoče prijateljstvo, skrito osvajanje je nekega dne končalo najboljšo prijateljstvo. Raztrgana obleka ni več cela in samo enkrat karamboliran avto nima več prave cene.

Poznal sem mlado ženo. Sama mi je pripovedovala, kako je samo enkratno spogledovanje s poročenim moškim nekega večera na zabavi za vedno uničilo njen srečni zakon in njenega otroka prikrajšala za srečno otroštvo.

Samo na enem kraju je popustil jez, in kmalu je bilo vse mesto pod vodo.

V čem je strahota enkratnega slabega dejanja? V prelomitvi zaveze. Zagotovo mora biti vsakemu poštenemu človeku žal, kadar občuti prelom z zavezo. Veliko prekletstvo takih prelomov pa je v tem, da se nezadržno nadaljujejo, kadar se začnejo. Človek brez zaveze ali tisti, ki začne zavezo prelamljati, je kakor omet. Luknja

odpadajočega ometa se nikoli ne manjša, ampak se samo večja.

Poznal sem jo iz otroštva in rad sem jo imel. Redno je hodila k verouku, k maši, vsak mesec k spovedi. Enako je ravnala, ko se je poročila. »To je v naši hiši zakon,« mi je dejala. Potem pa je nekoč opustila mašo, delo pri vikendu je bilo vzrok za opustitev. Zanimalo me je, kako bo v prihodnje. Zgodilo se je, česar sem se bal. Opustitve so se nadaljevale kot po tekočem traku. Delo, malo utrujenosti, nočna zabava so bila stalna opravičila za odsotnost od maše. Od nekdanj odločne žene je ostala le blede senca.

V čem je tukaj strahota tudi enkratne opustitve? V prelomu zvestobe Bogu. Gre za izdajo božjega prijateljstva in v primeru malomarne opustitve maše pri starših za pohujšanje otroka. Jezus pri tem ne pozna opra-

vičila: »Kdor pohujša enega od teh malih, ki verujejo vame, bi bilo bolje zanj, da se mu obesi mlinški kamen na vrat in se potopi v globino morja.«

Pisatelj Pavle Zidar v neki svoji knjigi opisuje takšen prelom zaveze. »Pa tudi pri kristjanih sem se učil, pri tistih, ki so odpadli. Enkrat odpadeš in že postaneš omet, ki odpada celo življenje in od povesod. Spominjam se primere, ko je neki menišič odpadel od samostanske skupnosti. Zgodile so se mu čudne stvari v nizu mesecev. Odpadel je pač tako naglo, naglo odpadel ... Zato vem, da sem vse, kar sem prejel težkega, prejel zaradi zvestobe neki zavezi, a ta zvestoba me obenem tudi rešuje.«

Pri opuščanju maše gre za nezvestobo do Boga in to je tisto tako nekaj usodnega za človeka. To je strahota načetega prijateljstva.

Iz Družine

Zastrašujoč molč kristjanov

JURIJ PALJK

Kristjani se upravičeno sprašujemo, kakšni smo in kakšna je naša vloga v družbi.

Občutek nemoči me je prevzel, ko sem gledal, bral, poslušal, premišljeval znane zadeve okrog karikatur o preroku Mohamedu, ki so dvignile toliko prahu, posredno zahtevale tudi smrtne žrtve. Omenjene karikature mi niso všeč in sem mnenja, da se ne bi smeli iz svetih stvari nikdar norčevati. Zato ne, ker

so svete. Če pa že nam svete niso, so lahko drugim in zato ni prav, da se iz njih norčujemo. Isto seveda velja za vse svete stvari. Tudi za naše, krščanske simbole.

To je sramota, ker smo priče sprenevedanju, kako da je nedopustno, da je do objave Mohamedovih karikatur prišlo, a se molči o tem, kako lahko pri nas vsako, zares vsako njihče počne s krščanskimi simboli, kar hoče. Žgali so nam križe v imenu umetnosti, v imenu iste umetnosti so križe postavljali v bazene, polne urina in še in še. In niti enega samega 'naprednjaka' ni, ki bi se javno vprašal, kaj je narobe z našo družbo, v kateri se karikatur Mohameda ne sme narisati, lahko pa se dobesedno podela na vse, kar je krščansko!

Problem svetega je v naši družbi problem sodobnega človeka, ki se je le toliko razčlovečil, da samega sebe ne prepozna več kot Božjega dela, ampak misli, da je sam bog in zato svetega in vsega tistega, kar ga presega, ne potrebuje. V resnici pa v naši družbi svetosti ni več nikjer, ker ni odnosa do človeka, kaj šele do življenja in do Boga! Vsako, tudi nerajno človeško življenje je sveto! Pa to še velja za našo družbo, v kateri je rojstvo skorajda izjema in ne pravilo? Zakaj kristjani dopuščamo, da se lahko vsakdo iz naših svetih stvari in iz nas norčuje, in obenem obsojamo zasmehovanje drugih veroizpovedi?

Smo sploh še kristjani?

Če smo, zakaj zase ne zahtevamo istega dostojanstva, kot ga sodobna družba v imenu neke nedoločene demokratičnosti zahteva za druge? Ali pa smo že tako izvođeneli, da nismo ne krop in ne voda, da nismo več pričevalci ničesar, kaj šele vesele novice, kar je evangelijski?

Iz tednika *Novi glas*

VITAMINI ZA DUŠO

po p. STEFANU HOFERJU SJ

Vitamini za dušo so sestavljeni iz majhnih stvari. So sami tako majhni, da jih z očmi ni mogoče videti, razen, če tja zelo pozorno pogledamo. Če smo budni. Pripravljeni za sprejemanje. - To nam hoče povedati današnja Mala šola molitve.

»S tem smo vendar naglo opravili,« pravi zdravnik in mi pokima v priznanju, »prav lahko bi trajalo dlje. V tem letnem času smo posebno dovezetni. Potem še nihanja temperature. Pomembno je, da jemljete dovolj vitaminov. Vsak dan...«

»Te sem danes že imel,« odvrnem. Pred mojimi očmi se za kako sekundo znova pojavi slika današnjega jutra: ptiček je sedel na venec v oknu dnevne sobe in pogledoval k nam skozi steklo, kako sedimo pri zajtrku. Poskočil je nekajkrat sem in tja, dvakrat ali trikrat odprl svoj kljun, in čeprav nismo skozi steklo slišali nikakega glasu, smo vedeli, kaj je menil: »Prav lepo dobro jutro!« Nato je ptiček odletel dalje. Morda k naslednjemu oknu, gotovo. Vesel, dobrovoljni sel novega jutra. Vitamin za dušo.

Zdravnik meni nasproti vidi, da se smehljam. Vprašujoče se ozre vame. Pripovedujem mu malo zadevščino,

in on se nasmeje. Razumel me je. »Da,« tiho reče, »to je pogosto pomembnejše kakor vse drugo. To si bom zapomnil in predpisal, brez bolniškega lista in brez stroškov: vitamini za dušo!«

Imamo jih na voljo povsod v našem vsakdanjem življenju, tudi tam, kjer je okoli nas vse suho in pusto. Lebdijo v zraku, ki je vendar toliko več kakor zgolj 'zrak'. Sedijo na vsaki travnati bilki, na vsakem strešniku, so povsod prisotni in želijo samo, da jih odkrijemo. Fabricirati jih ni mogoče in jih tudi ne dobimo zavutih. Mogoče pa jih je v neki meri destilirati in pomnoževati. Iz enega samega smehljaja. Ene same besede. Ene kretnje. Enega trenutka. Enega glasu. Enega nezatnega sončnega žarka, ki se zrcali v steklu. Steklo je lahko celo počeno. To nič ne škodi. Vitamini za dušo so sestavljeni iz majhnih stvari. So sami tako majhni, da jih z očmi ni mogoče videti, razen če tja zelo pozorno pogledamo. Če smo budni. Pripravljeni za sprejemanje.

Vitamini za dušo - to je sončno jutro med dišečimi vrtovi, ozka rečica, ki se vije v polju, pisani konjički vrtljaka, ki se vrtijo v krogu, zven zvonov, ki se širi prek porjavelih jesenskih polj, rahlo padanje snega v temnečem se popoldnevu, polna

luna med slemenom kake hiše in visoko jelko, dva psa, ki se igrata na travi, otrok, ki te prime za roko in reče: Imam te rad, cvetoče drevo, pod katerim sedita dva mlada človeka, poljska pot pod modrim poletnim nebom, pogrnjena čajna mizica, na kateri je šopek rož, dvoje starih ljudi, ki z roko v roki gresta proti domu ...

Čisto brezplačno so na voljo, ti vitamini za dušo, ne zahtevajo od nas nikake cene, prav nasprotno, obdarijo nas, ne da bi kaj zahtevali. Kakor resnična ljubezen, ki nič noče in samo daje. Vsepovsod so pričujoči, a delujejo samo, če si vzamemo zanje čisto malo časa, če se malo ustavimo v našem večnem iskanju sreče, uspeha, spremembe, priznanja. Postali smo prehitri, preveč zvišeni nad majhnimi stvarmi svojega življenja. Naše hlastanje in prizadevanje in zahtevanje nas je izčrpalo, izpraznilo. Zato smo tako nezadovoljni, pikri, slabe volje.

Preprosto nam manjka vitaminov, majhna porcija vsak dan. Vitaminov za dušo ...

Iz *Nedelje*

KRATKE NOVICE

BRUSELJ – Na sedežu Evropske zveze so odločili, da bosta leta 2009 kulturni prestolnici Evrope gornjeavstrijski Linz in litovsko glavno mesto Vilna. V obeh mestih bo pri oblikovanju programa kulturnih prireditev dejavno sodelovala katoliška Cerkev. (*Ave Maria*)

GROZNI – Lanskih parlamentarnih volitev v Čečeniji se je udeležilo več kot 600 volivcev, starejših od 100 let. Čečenija ima več kot 123.000 prebivalcev, starejših od 80 let, nekateri med njimi pa so celo kandidirali na volitvah. V Čečeniji je sicer 596.691 državljanov z volilno pravico. (*Ave Maria*)

Filozof, profesor

Dr. MILAN KOMAR

Dr. Komar je umrl v petek, 20. januarja, ob petih popoldne. Vest o njegovi smrti se je še isti dan razširila po Buenos Airesu in okolici; ne samo med rojaki, ampak tudi med mnogimi argentinskimi izobraženci, ki so ga poznali ali bili povezani z njim s Katoliške univerze v Buenos Airesu. Kako je bil cenjen in spoštovan, je pričal tudi njegov pogreb v nedeljo, 22. januarja. Po pogrebni maši v cerkvi Nuestra Señora de los Angeles v Boulogne so izrazili pokojnemu profesorju svojo hvaležnost in spoštovanje tako njegovi rojaki kot tudi argentinski prijatelji in učenci z univerze, ki so obiskovali njegova predavanja. Argentinski dnevnik *La Nación* je skozi več dni objavljal od deset do petnajst njegovih osmrtnic na dan, ki so jih objavljali v časopisu bivši učenci, imenovani 'komarianos'. Našteli smo 60 teh osmrtnic, ki pa niso bile samo od privatnikov ali argentinskih družin, ampak tudi od združenj katoliških profesionalcev.

Predsednik Slovenskega doma v Carapachayu, Franci Žnidar, se je poslovil od dr. Komarja zaradi prisotnosti številnih argentinskih prijateljev najprej v španščini:

V imenu Slovenskega doma v Carapachayu in udeležencev filozofskega tečaja, na katerem je v našem Domu skozi 20 let in več zaporedoma predaval dr. Milan, se hočem posloviti od njega, ki je bil za nas izreden učitelj, svetovalec v vprašanih etike in morale, učitelj krščanske vere in zagovornik pobožnosti do Marije.

Zapustil nam je lik, ki označuje pristno osebnost in iskalca resnice.

Naj Vas Vsemogočni, kateremu ste služili, nagradi za to delo.

Slovensko pa je povedal:

Dr. Milan, Gospod Vas je poklical v onostransko glorio, ko je videl, da je Vaše poslanstvo na tem svetu dovršeno.

Hvala lepa Vaši družini, ki je dovolila, da ste nas obiskovali vsako tretjo soboto v mesecu skozi 20 let, dokler ni moč boleznih premagala Vašo voljo.

Pesem, ki ste hoteli zapeti skupaj z nami ob koncu predavanj, je bila Zgodnja Danica. Druga kitica označuje Vašo življenjsko pot:

Zvezda vodnica, tvoji mornarji,
vrgli ne bomo vesla iz rok,
dokler ne bomo v tvoji se zarji
zbrali ob tebi v radosten krog.

Naj Vam Bog poplača za tako plemenito delo!

Poslovilne besede predsednice Kulturne akcije dr. Katice Cukjati pa so bile:

Prijatelji!

Poslavljamo se od velikega Slovenca, briljantnega intelektualca in prodornega filozofa.

Dragi dr. Milan Komar!

Tedne pred Vašim odhodom Vam je ljubljanska Univerza izkazala svoje priznanje, ko Vas je imenovala za častnega senatorja te stolice intelektualnega duha.

S svojim vsestranskim poznanjem najgloblje problematike človeka ste jo kot filozof razsvetljevali v duhu krščanske miselnosti ter posredovali

te misli bližnjim. Bili ste eden izmed prvih, ki ste pri naši organizaciji objavili svoje filozofske in sociološke poglede v pomembni knjigi »Pot iz mrtvila«. Z izrednimi talenti, s katerimi Vas je Vsemogočni obdaril, ste obogatili Argentino, slovensko zdomstvo in Vam tako ljubljeno Slovenijo, po kateri ste hrepeneli kot el Cid Campeador v izgnanstvu. Bili ste filozof, pisatelj,

pesnik in predavatelj.

Božja Previdnost Vas je kot begunca pripeljala v to sončno deželo pod Južnim križem in s tem je naše zdomstvo bilo obdarjeno.

Bili ste eden izmed stebrov Slovenske kulturne akcije. Že od samega pričetka, kolikor Vam je čas dopuščal ob Vašem aktivnem delu, ste stalno sodelovali s svojim bistrim, jasnim

in kreativnim mišljenjem v govorih in pisani besedi.

Sedaj ste pri Resnici, katero ste toliko ljubili. Bog naj Vam bogato povrne za vse intelektualne bisere, ki ste jih podarili Slovenski kulturni akciji in naši skupnosti. Vašim dragim pa naj dá tolažbo ob teh težkih, žalostnih trenutkih.

Profesor dr. Milan Komar

MARKO KREMŽAR

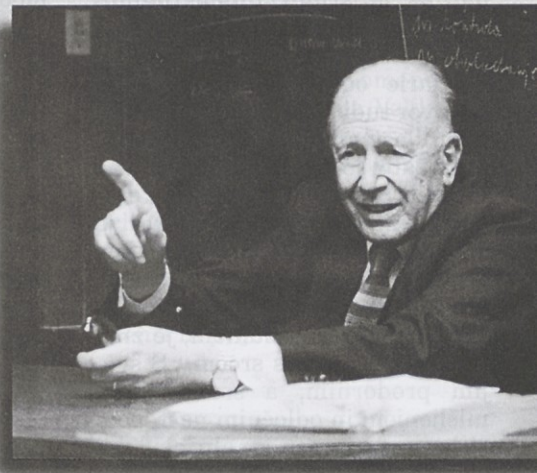
Ko je našo skupnost pretresla vest, da je umrl od vseh spoštovani in cenjeni prof. dr. Milan Komar, smo se zavedeli, da je nastala med nami praznina, ki je ne bo mogoče izpolniti. Iz naše sredine je odšel k nebeškemu Očetu po zaslužen plačilo mož, ki nam je bil nad pol stoletja ka-žipot, vzor in opora, ko smo sredi zmedenega sveta skušali poglobljati in utrjevati temelje svojih spoznanj. Približal nam je svet vrednot in nam posredoval globoko in brezpogojno ljubezen do resnice, ki je bila njemu vodilo vse življenje.

Po prvih naukih, ki jih je prejel še kot otrok od svojih staršev, je naš profesor pričel oblikovati svojo osebnost in si utrjevati krščanstvo v Ljubljani, v vrstah dijaške Katoliške akcije. Pripadal je prvi generaciji mladcev Kristusa kralja, ki je rasla pod osebnim vodstvom prof. Ernesta Tomca. Med vojno se je pridružil domobrancem in odšel na Primorsko, da je lahko deloval tam, od koder so leta prej pribežali pred italijanskimi fašisti njegovi starši.

Konec vojne ga je, kot toliko drugih, spremenil v begunca in ga skupaj z ženo, gospo Majdo Ahačič, pognal po svetu. Kot diplomiran pravnik na turinski univerzi je na eni od ladij, ki so

odvažale z evropske celine pojovne begunce, leta 1947 pristal v buenosaireškem pristanišču. V času njegovega prihoda se je pričenjalo oblikovati v Argentini slovenska begunska skupnost. Med člani Pripravljalnega odbora, iz katerega je kasneje zraslo v Buenos Airesu 'Društvo Slovencev', beremo v kroniki tudi ime pravkar prispelega dr. Milana Komarja.

Pričetki niso bili lahki. Mladi pravnik je moral nekaj let služiti kruh kot tovarniški delavec, medtem pa je v njem dozorela odločitev, da bo tudi na novi celine posvetil svoje življenje filozofiji, ki ga je osvojila že kot študenta na univerzi. Pot do profesorja filozofije na argentinski katoliški univerzi (UCA), ki je takrat ravno pričenjalo svoj boj za obstoj, je bila naporna. Ustanovitelj te visoke šole msgr. Derisi, ki je spoznal v njem izreden filozofski talent, močno osebnost in globoko zakoreninjeno krščanstvo, mu je zaupal mesto profesorja in mu tako omogočil vstop v sredo argentinske katoliške družbe. S tem je bila znanstvena pot dr. Milana Komarja začrtana. Kmalu si je z jasnimi in originalnimi predavanji pa s korespondenco, ki jo je gojil z raznimi katoliškimi filozofi drugih dežel, ustvaril ne le krog zves-

tih učencev, marveč tudi ugled v mednarodnih krogih.

Ko se oziramo ne markantno osebnost tega velikega misleca in vzgojitelja v najbolj vzvišenem pomenu besede, opazimo, da so se v njem dopolnjevale razne značilnosti, ki so vsaka zase vredne pozornosti in spoštovanja.

Prof. dr. Milan Komar je bil predvsem plemenit človek. Temeljne naravne kreposti kot razumnost, srčnost, zmernost in pravičnost, katerih pomembnost je po velikem Akvincu rad poudarjal tudi sam, so bile neločljiv del in izraz njegove močne osebnosti. Prav ta, v sedanjem svetu tako redka skladnost med tem, kar je učil, in med njegovo življenjsko vsakdanjostjo, je dala njegovim besedam izredno prepričljivost. V njem ni bilo nič narejenega, nič zgolj navideznega, kar bi se ne skladalo z bistvom njegovega prepričanja. Morda so se prav zato njegova predavanja dotikala poleg razuma, tudi src poslušalcev, ki so čutili pred seboj dosledno in resnici predano osebo.

Profesor Komar ni bil potrpež-

ljiv s takimi, ki so se postavljali z videzom, komaj pa je spoznal v bližnjem tako ali drugačno duhovno stisko, mu je rad posvetil svoj čas in razumevanje. Bil je skromen v svojih materialnih zahtevah pa zahteven na področju načel in svoje stroke. Bil je realist, ne le kot filozof, marveč tudi kot oseba. Ni podlegel iluzijam. Zavedal se je svojih intelektualnih talentov in odgovornosti, katere mu ti nalagajo, a pri tem je bil vendarle odprt in dostopen za pogovor tudi s preprostimi ljudmi. Kljub ostrumu umu, ali morda prav zato, je bil dr. Komar človek močnih čustev in duhovitega humorja. Zavzeto je branil, kar je spoznal za dobro, a prav tako je z vso silo svoje osebnosti zavračal, kar je spoznal za nepristno in zlo. Kar je uvidel z razumom, je znal posredovati tudi s srcem. S svojim prodornim, a samostojnim mišljenjem in odločnim nastopom si je prof. Komar kmalu pridobil v akademskih pa tudi v cerkvenih krogih po eni strani odkrita priznanja, po drugi pa tudi ostra nasprotstva.

Povezoval pa je dr. Komar v sebi dve lastnosti, ki si v njegovi osebnosti nista nasprotovali, temveč sta se čudovito dopolnjevali. Bil je globoko zakoreninjen v svoj slovenski narod, na katerega je bil ob vsej kritičnosti ponosen, hkrati pa je bil svetovljan, ki je rahločutno zaznaval kompleksnost sodobnega sveta, v njem pa še v posebni meri argentinsko stvarnost, katero je prav tako na svoj kritični način sprejemal kot svojo. V času, ko je v Argentini le malokdo slišal o slovenskem narodu, se je dr. Komar dosledno predstavljal kot Slovenec. Čeprav ni deloval na političnem področju, je rad poudarjal svojo pripadnost slovenski politični emigraciji. Ko se mu je po dolgih letih, z ustanovitvijo slovenske države uresničila želja, ki jo je od mladosti negoval v srcu, ni skrival svojega veselja, slovenske zavesti in ponosa. Z neštetimi zvezami in poznanstvi, ki jih je imel v Argentini in po svetu, je na svoj tihi, neposreden način pomagal k mednarodnemu priznanju mlade

republike. Svojega naroda ni idealiziral, a ga je imel vse dni svojega življenja iskreno rad. Ko se je v teku desetletij širil krog njegovih argentinskih učencev in prijateljev, se je po njih na tem delu sveta širilo tudi poznavanje naroda, iz katerega je zrasel mislec, ki so ga občudovali.

Posebno pa so lahko občutili moč njegove slovenske identitete in univerzalne miselnosti rojaki, ki so v emigraciji prebirali njegove članke ali prihajali na njegova predavanja. Kljub skopo odmerjenemu času je dr. Komar redno, leto za letom, dokler mu je dopuščalo zdravje, predaval tudi rojakom. Pri tem ni gledal na število poslušalcev. Z isto zavzetostjo je razvijal svoje misli pred polno dvorano v Slovenski hiši pod okriljem Slovenske kulturne akcije kakor na tečajih za visokošolce ali za zaključeno skupino učencev v Carapachayu, pa tudi v osebnih pogovorih z rojaki, ki so ga obiskovali iz drugih kontinentov. Njegova klena slovenščina, v kateri je razvijal tudi nelahke filozofske teme, ni poznala nepotrebnih tujk, nasprotno, slovenske besede in pojme je razlagal in razčlenjeval z isto razgledano širino, kakor latinske in grške citate klasikov.

Globina razmišljanj je pri nekaterih mislecih lahko zastrta s kopreno težko razumljivega sloga. Prof. Komar je prav nasprotno imel izreden dar, da je najtežja vprašanja podajal s preprosto jasnostjo. To je mogoče le nekomu, ki do podrobnosti obvlada snov, ki je prepričan o preprostosti resnice, ki prezira videz in skrbno išče bistvo stvari, predvsem pa nekomu, ki iskreno hoče dobro ljudem, ki ga poslušajo. Zato je bil prof. Komar velik, težko nadkriljiv predavatelj in pedagog. Stvari ni poenostavljaj, da bi bil slušateljem razumljiv, marveč jih je poglobljal, da so v svojem bistvu in z lastno razvidnostjo postale razumljive.

Od mladosti do smrti je zaznamovalo življenje in delo tega velikega človeka in misleca njegovo krščanstvo. Prof. dr. Milan Komar se je že v zgodnji mladosti zavedel, da je vera milost, božji dar, ki

nalaga odgovornosti, ter da je zato življenje kristjana neprestana poklicanost k apostolatu. S to zavestjo v srcu se je pripravljaj na življenje in s to zavestjo je nato opravljal svoj poklic. Iskanje globlje resnice zanj ni bila zanimiva, iznajdljiva intelektualna igra. Bil je filozof, ljubitelj resnice, ker je gledal v stvarnosti, ki nas obdaja, izraz Stvarnika in njegove dobrote. Stvarnikova neskončnost in nedoumljivost sta mu bila izhodišče pri odkrivanju skrivnosti, ki je človek. Z vso ostrino uma in ponižnostjo srca je segal s svojimi razmišljanji v realnost človeka, v njegovo notranjost in družbenost, sedanjost in preteklost ter v bit, ki presega tvarnost, v resničnost, ki se odpira za navideznostjo.

Prof. Milan Komar je bil kritičen opazovalec pa tudi dejavnik pri dogajanjih, ki jih je v zadnjem stoletju doživljala katoliška Cerkev predvsem v Južni Ameriki. Jasno je ločil med tem, kar je v Cerkvi človeško in časovno pogojeno, ter med nespremenljivim bistvom, ki je božje. Trpel je ob pogledu na zmedo, ki se je pojavljala na različnih koncih sveta med verniki pa tudi v mišljenju in delu nekaterih vidnejših predstavnikov Cerkve. Ob takih primerih ni molčal, a je skrbno pazil, da so bila njegova opozorila konkretna in jasna. Zavračal je nergaštvo in ljudi, ki so zaradi napak, ki so jih opazili pri nekaterih kristjanih, postali nestrpni ali narazpoloženi do Cerkve. Ni rad posegal v polemike in ni bil prijatelj apologije, svoj čas in delo je posvečal iskanju in širjenju resnice, bolj kot zavračanju zmot. V semenišču, kjer je poučeval filozofijo, pa tudi na svojih filozofskih predavanjih je prav iz tega stališča spodbijal temelje teorijam raznih teologov, ki so se v drugi polovici dvajsetega stoletja ponekod nevarno oddaljevali od cerkvenega nauka. Pri tem napornem delu je gojil pa tudi poudarjal brezpogojno zvestobo papežu in Cerkvi. Po svojem nastopu in učenju je spominjal na starozavezne preroke, ki so brez ozira na posledice oznanjali, kar

so spoznali, da je prav.

Svojo živo vero je krepil Milan Komar z iskreno osebno pobožnostjo, ki je ni razkazoval. Globoko zakramentalno življenje je dopolnjevalo njegovo neomajno zaupanje v Marijo, Jezusovo mater. Na vožnjah s predavanj je tiho molil rožni venec, katerega je imel vedno pri sebi. Poseben odnos pa je gojil do mučenke, karmeličanke Edith Stein. Desetletja, predno jo je priznala Cerkev kot svetnico in cerkveno učiteljico, je prof. Komar na predavanjih razlagal njene spise pa tudi njeno izredno osebnost. Življenje po veri je bilo za tega velikega misleca nekaj samo po sebi umevnega. Bil je katoličan, ki je ljubil Cerkev in prav zato trpel ob vsaki nepopolnosti, ki jo je na njej opazil. Nikoli ni dvomil o njenem učiteljstvu, čeprav je prebiral in

presojal njene dokumente s sebi lastno nepristranostjo. Znal je izluščiti zdravo jedro tam, kjer ga drugi nismo opazili. Ko je nekoč v njegovi družbi nekdo omenil, da je bila neka nedeljska pridiga prazna, je rekel, da se od vsake, še tako površne pridige kaj nauči, kdor jo pazljivo poslušša in razmisli. Vendar je bil tudi do delovanja klera včasih zelo kritičen, kar pa ni zmanjšalo spoštovanja, ki ga je imel do duhovnikov, in ponižnosti, s katero je sprejemal iz njihovih rok dar in milost zakramentov.

Prof. Komar je odšel k svojemu Stvarniku po zasluženno plačilo, a nas ni zapustil. Z nami so ostale njegove besede, njegovi nauki, njegov pogumni zgled. Bil je pokončen mož, ki ni klonil pred modami, ni sledil neposrednim koristim, niti ni gledal na ceno, ki jo je moral plačevati za svojo

intelektualno doslednost in moralno nepodkupljivost. Do konca je bil zvest svojemu Stvarniku, svoji dragi družini, ljudstvu, med katerim je deloval, in narodu, iz katerega so poganjale njegove korenine in kateremu je tudi zavestno pripadal.

Proti koncu življenjske poti je dobil prof. dr. Milan Komar dve visoki priznanji za svoje dolgoletno delo. Leta 1992 mu je papež Janez Pavel II. podelil najvišje odličje, kar jih Cerkev lahko da laiku, ki je 'Komendator reda svetega Gregorija Velikega', in ljubljanska Univerza ga je decembra 2005 imenovala za svojega 'Častnega senatorja'. Šele prihodnost pa bo pokazala v pravi veličini katoliški, univerzalni in slovenski lik izrednega filozofa dr. Milana Komarja, ki smo ga njegovi učenci in prijatelji vedno slutili.

Mendoški dušni pastir

JOŽE HORN

80-letnik

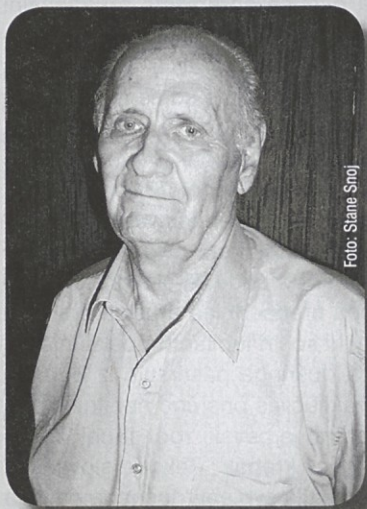

Foto: Stane Smoj

Gospod jubilant je bil rojen 20. decembra 1925 v Litiji. V tem kraju je bil njegov oče takrat učitelj. Izhaja iz številne družine osmih otrok, od katerih so se rodili štiri dečki in štiri deklice. Od deklic je ena umrla zaradi meningitisa, druga kot dojenček devet mesecev po rojstvu, tretja pa

se je rodila mrtva. Iz Litije se je družina zaradi očetove premestitve preselila v Nevlje pri Kamniku. V šolo je začel hoditi v Jaršah (nasproti ljubljanskih Žal), nadaljeval pa v Mostah, kjer je bil oče šolski upravitelj.

V Mostah je družina doživela poraz kraljeve Jugoslavije in italijansko okupacijo. Ker je oče odklonil sodelovanje z OF, so ga sami komunisti ovadili Italijanom, češ da je komunist. Zato so italijanski vojaki februarja 1942 ob 6 zjutraj vdrli v šolo, v kateri je živela družina, in medtem ko so iskali v njej radijski oddajnik, s katerim naj bi imel oče zvezo z Londonom, so vse premetali pa tudi uničevali šolo. Ob 11 dopoldne je eden od vojakov res prinesel napravo iz podstrešja. Očeta in starejšega brata so aretirali, ostali del družine pa izgnali, da so ostali brez stanovanja in brez sredstev za preživetje (mama s hčerko in s tremi sinovi). Stanovanje so dobili potem pri neki upokojeni učiteljici, kjer je oče stanoval v času univerzitetnega študija. Očeta so Italijani obsodili na 15 let zaporu v Padovi, brata pa konfinirali blizu Turina. Ob razpadu Italije (8. septembra 1943) je mama vložila prošnjo za očetovo pomilostitev, ki se je za božič 1943 res vrnil k družini. Nekega dne se je očetu v Ljubljani na cesti predstavil neznanec in povedal, da je bil on tisti, ki ga je moral naznaniti Italijanom. Oče, ki je že pozabil na krivico in prestano trpljenje, mu je odgovoril: »Kar je bilo, je bilo, zdaj je že mimo.« Ker je bil oče jugoslovanski rezervni oficir, ga je domobranski polkovnik Kokalj nekega dne povabil v Trst in mu ponudil mesto direktorja domobrskih novincev v kasarni pri Sv. Ivanu.

Po končani ljudski šoli v Mostah se je gospod Jože vpisal na IV. državno realno gimnazijo za Bežigradom. Tu je dokončal sedem razredov. Zaradi razvoja dogodkov med vojno ni mogel nadaljevati študija, zato je marca 1944 odšel v Trst k domobrancem. Po vojaški

šoli so ga poslali v Postojno, pozneje pa v Gorico, kjer je s primorskimi domobranci pričakal konec vojne. Angleži niso bili več daleč. Domobranci so po prečkanju reke Soče prišli pri Udinah do njih. Angleži so odpeljali najprej primorske domobrance, za njimi pa še srbske vojake na neko polje v Forli, spremenjeno v taborišče, kjer so preživel tri mesece. Od tam so te vojake odpeljali v Eboli v južni Italiji, 80 km stran od Neaplja. V Eboliju je gospod Jože naredil še osmi razred gimnazije. V taborišču sta bila z njim tudi en brat in sestra. Nekega dne junija 1946 so vsi trije pobegnili iz vojaškega taborišča in se pridružili civilnim beguncem v Serviglianu. Iz Servigliana so potem vse taboriščnike preselili v Senigallijo. Od tam je gospoda Jožeta leta 1947 pot vodila v begunsko semenišče v Briksnu na Tirolskem. Po enem letu se je ta ustanova z bogoslovci in profesorji preselila v Argentino, v San Luis, od tam pa septembra 1951 v Adrogué.

Eden izmed nagibov, ki je leta 1952 pripeljal škofa dr. Rožmana med Slovence v Argentini, je bila tudi želja, da bi osebno posvetil 11 novomašnikov svoje škofije. Prvi dan po prihodu, 12. januarja, je v semeniški kapeli v Adroguéju podelil tonzuro dvema bogoslovcema. Veliki praznik pa je bil naslednji dan, v nedeljo, 13. januarja. Zgodaj zjutraj so se zbirali slovenski rojaki od vseh strani v salezijansko cerkev Marije Pomočnice v Ramos Mejiji, da bi se udeležili redke slovesnosti, videli ljubljanskega škofa in novomašnike. Ob 9 je krenil škof v sprevedu ob asistenci rektorja dr. Odarja ter spirituala dr. Žaklja, novomašnikov ter duhovnikov z bogoslovci v cerkev, ki so jo napolnili rojaki, saj se jih je zbralo nad 1000. Škof je najprej podelil petim bogoslovcem dva zadnja nižja redova, nato pa mašniško posvečenje 11 diakonom, med katerimi je bil tudi naš jubilar. Pomenljiv je bil prizor, ko so novomašniki škofu-pregnancu obljubljali pokorščino in jih je nato on poljubil. Pa tudi prizor, ko so vsi izpred oltarja podelili vernikom novomašni blagoslov. Slovesnost prve nove maše so g. Jožetu pripravili rojaki iz San Martina.

Po novi maši je bil za kaplana v mestu Cañuelas. Po 22 mesecih je bil prestavljen v Ciudadelo k znanemu župniku Elizaldeju. Župnik ga je nekega dne klical po telefonu in mu rekel: »Zvedel sem, da si bil imenovan za mojega kaplana, pa bi te rad poznal.« Ko ga je gospod Jože na prvi prosti dan v tednu, neko sredo, obiskal, se mu je župnik takole predstavil: »Tukaj smo štirje, jaz pa sem prvi od nas štirih.« Najstarejši kaplan je bil italijanskega rodu. Ob predstavitvi se je takole pošalil: »Jaz sem Italijan, ti si Jugoslovan, a za Trst se ne bova kregala.« Pa tudi v Ciudadeli ni bil dolgo časa. Na prošnjo g. Oreharja je zasedel 1. julija 1954 mesto slovenskega dušnega pastirja v Mendoza. Takoj po prihodu v to mesto je začel z dušnopastirskim delom na vseh področjih že organizirane slovenske skupnosti, ki je imela veliko organizacij. To so bile štiri veje KA, ki so imele tedenske sestanke in mesečno rekolekcijo. Imeli so tudi Marijino

legijo, misijonski krožek, šolski tečaj z veroukom, mladinske organizacije SDK in SFZ z mesečnimi sestanki in sejami. Kot stalni član odbora Društva Slovencev se je udeleževal mesečnih sej. Nekatere od teh organizacij so tekom časa zamrle, pri vseh je bil g. Jože asistent in se je po možnosti udeleževal vseh njihovih prireditvev. Takrat Mendoščani še niso imeli svojega Slovenskega doma, zato so se zbirali po zasebnih stanovanjih, za večje prireditve pa je bilo treba prositi prostor v samostanih, kolegijih in farah. Poleg omenjenega dela po organizacijah pa je bilo njegovo duhovniško poslanstvo: oskrbovanje bolnikov z zakramenti sv. Cerkve: krščevanje, spovedovanje, poroke in pogrebi. Svoje vernike spremlja od zibelke do groba že 52 let. Nedeljska maša je od naselitve najvažnejši shod mendoških rojakov. Poslušanje božje besede v slovenskem jeziku, daritveni obred, posvečevanje kruha in vina, obhajanje evharistije, ki je vir edinosti, in končno občestveno srečanje v medsebojnem pogovoru. Nedeljska maša je temelj, na katerem se ohranja slovenstvo v izseljenstvu. Rojakom iz drugih krajev, še posebej tistim iz Slovenije, je vseč mendoško nedeljsko srečanje pri maši. Gospod jubilarnt že desetletja skrbno pripravlja nedeljske pridige, za vsako nedeljo drugo, primerno svetopisemskemu sporočilu, času in ljudem, ki ga poslušajo. Sedaj se potruji, da pove še v španščini nekaj misli za vernike, ki ne razumejo slovensko.

Po desetih letih dušnopastirskega dela med mendoškimi rojaki je bil imenovan tudi za vojaškega kurata v Uspallati. Kasneje je postal kurat 8. brigade v Mendoza, ki obsega tri province: Mendoza, San Juan in San Luis.

V nedeljo, 18. decembra, se je mendoška farna skupnost zbrala v velikem številu ob običajni uri k nedeljski sveti maši. Tokrat s posebnim namenom, da bi svojega dolgoletnega dušnega pastirja spremljala pri zahvalni daritvi ob njegovem visokem življenjskem jubileju. Ob pristopu k oltarju je jubilarnta pozdravila predsednica društva Marjana Šmon Žumer. Za njo so se mu z deklamacijo in slovenskim šopkom poklonili otroci šolskega tečaja Svetih bratov Cirila in Metoda. Sveto mašo je daroval gospod Jože sam ob asistenci diakona Stanka Čada in s sodelovanjem vsega občestva. Praznično vzdušje v okrašeni dvorani-kapeli sta dvignila s svojim petjem tako pevski zbor kot mendoški slovenski oktet. Ob koncu maše je gospa predsednica društva prebrala še pozdrave in čestitke, ki so jih jubilarntu poslali njegovi sobratje slovenskega dušnega pastirstva iz Buenos Airesa. Slovesnost so zaključili s prisrčno napitnico. Ob vstopu slavljencev v dvorano je pevski zbor zapel 'Zadoni nam, zadoni iz srca spev krepak.' Tako je slovenska mendoška skupnost počastila svojega dušnega pastirja in mu izrazila hvaležnost za več kot 50-letno delo v vinarstvu našega Gospoda v Mendoza.

S.S.

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (19)

Zapori (VI)

Posebno doživetje so predstavljali mladi partizani, ki so bili v tej sobi tudi zaprti med nami. Imeli so jih zaprte zaradi kriminala, čeprav, po takratni arestantski navadi ni nihče razlagal, česa ga dolžijo. Večina izmed njih je še nosila uniformo. Dva od teh je metalo. To ni bila božjast. Rekli so ji 'živčna bolezen'. Naj ju opišem, ker mislim, da je njuna obolenost značilna za partizansko dobo po revoluciji.

Vsi, ki so tedaj živeli v Sloveniji, vedo, koliko je bilo partizanov, ki jih je tiste mesece metala 'živčna bolezen' tudi po cestah, a o tem molčijo. Šofer invalidskega doma, tudi partizan, ki je bil zaprt med nami, je rekel, da je tovarišev s tako boleznijo poln dom. Kadar imajo napade, jih z jermeni vežejo na postelje, vendar nekateri, stegnjeni na ležišču, železno posteljo ob napadu celo skrivijo. Toda so internirani le najhujši primeri. Večina jih živi prosto. Tako sta bila prosta, dokler ju niso zaprli, tudi omenjena tovariša.

V tej sobi sem imel prvič občutek, da sem v narodno mešani Jugoslaviji. Do takrat sem bil vedno med samimi Slovenci. Od omenjenih dveh partizanov pa je bil eden Hrvat iz Korduna, drugi pa Srb iz Beograda. S tem sva se precej dobro razumela. Večkrat mi je pripovedoval o sebi in o svojih doživetjih med revolucijo. Sicer pa so bili partizani do nas političnih nezaupljivi in tudi mi do njih.

Pa pojdemo po vrsti.

Nekega dne so pripeljali med nas iz drugih sob tri mladoletne partizane. Eden od teh, Slovenec - Milan mu je bilo ime - nas je opozoril, da njegova tovariša 'meče'. Nismo razumeli, o čem govori. O 'živčni boleznii', o kateri je govoril, nismo nikoli slišali. Pa smo prav kmalu videli, kaj je to in tudi, da ima Milan podobne težave.

Že prvo popoldne je Srb, ko je stal sredi sobe, nenadoma zatulil in padel na tla. Pričel se je zvijati in tolči krog sebe. Prestrašili smo se. Fant je udarjal z rokama in nogama po tleh s tako silo, da smo mislili, da si bo z divjimi udarci polomil vse ude. Milan je kričal, naj ga držimo. Dva sva ga zagrabila za vsako nogo, dva za vsako roko, da bi ga umirili. Stegnjen in brez zavesti se je zvijal pod nami.

Ob neki taki priložnosti sem mu tiščal k tlom stopalo, nekdo drugi pa koleno. Ko je ta za hip popustil, je ubogi srbski partizan dvignil nogo s tako silo, da me je vrgel čez glavo na tovariše, ki so ga držali za stegnjeni roki.

Postali smo previdnejši. Dokler je trajal prvi del

napada, smo ga držali z vsemi silami. Ko se mu je dihanje umirilo, smo počasi popustili. Takrat je pričel, še vedno na tleh in brez zavesti, peti:

*»Kud udara, kud probija
proletarska divizija ...
Kud udara, kuda kreče,
bez pobjede doči neče ...«*

Med petjem je na tleh leže migal z nogami in rokami, kakor da bi korakal. Ko je bilo pesmi konec, je sledil kratek odmor. Fant, še vedno brez zavesti, je ležal na tleh in težko dihal. Tu in tam je zaječal in se stresel.

Potem je pričel strašno preklinjati ... in končno: *»Jebem ti majku četnišku! - Kako ti gori brada - gori ti brada, gori, gori ... ti brada - jebem ti ...«* Z roko je majal pred široko odprtimi srepimi očmi v loku, kakor da bi z nevidno baklo res nekaj žgal. Nato je zastokal, se zagrabil za obraz in se zvil v bolečini. Napada je bilo konec.

Tega prizora se spomnim do zadnje podrobnosti, ker ni minil dan, da se ne bi napad ponovil enkrat, dvakrat, trikrat - vedno enako.

Kasneje mi je ta srbski partizan pripovedoval, da je nekoč mučil nekega četnika, ki so ga ujeli. Četnik je bil privezan k drevesu in on mu je žgal brado. Medtem ko je mučil jetnika, je nekje počil strel in kroglja ga je zadela v čeljust. Brazgotina je bila še vidna.

Ko se je po vojni vrnil domov v Beograd, je izvedel, da je v njegovi odsotnosti brat odšel k četnikom in da so mu 'po osvoboditvi' partizani ubili očeta. Je bilo to res ali je bila zgodba prirejena za nas? Ne vem. Da pa je resnično mučil četnika, ni dvoma, ker ne bi mogel nihče zavestno ponavljati istega prizora dan za dnem, vedno enako, z istimi besedami in gibi, po enakih krčih in napadih.

Vedno je bilo vse do pičice enako - razen enkrat. Nekoč, bilo je pred nevihto in v sobi je bilo mračno, je Srb po običajnem napadu kakor vedno brez zavesti obnovil bitko pri Drvarju.

Bil je telefonist. Ponavljal je vse kretnje kakor takrat, sredi nemškega napada. Vrtel je centralo, ponavljal vse, kar je takrat govoril, ponavljal poročila in povelja, spravil nevidno centralo, se pričel umikati, plazil se je po tleh, kakor da bi še vedno iskal kritja ... Preklinjal je svoje nadrejene pa Nemce, četnike in ustaše ... Končno je obležal z obrazom na tleh - prepoten in izčrpan. Ta napad je trajal dalj kot običajno. Ves čas smo stali okrog njega, molče poslušali in pazili, če ga bo treba prijeti.

Ko se je umiril in je sedel ob steni poleg mene, mi je povedal, da je bil telefonist v Titovem štabu pri Drvarju, ko so ga napadli Hrvati in Nemci. Posrečilo se mu je izmuzniti iz obroča napadalcev. Bil je mojih let in štrahota nenadnega napada mu je obležala na srcu. Še ko je pripovedoval, je bil nemiren.

Odkar je bil med nami, smo vsi v sobi živeli v napetosti in čakali, kdaj se bo napad ponovil, da bo treba priskočiti na pomoč. Ne spomnim se, da kdo od političnih pri tem ne bi pomagal ali da bi fantu bolezen očital. Bil je med nami in čutili smo, da smo zanj odgovorni.

Ne vem, zakaj mi je zaupal bolj kot svojim tovarišem. Povedal mi je, da se boji, da jih bodo nekoč, sredi noči, odpeljali in postrelili. Hotel je uiti. Ne iz zaporov, temveč iz kamiona, ko ga bodo odpeljali.

Prosil me je, naj mu narišem zemljevid Slovenije. Hotel je zbežati v Avstrijo. Dolge ure sva presedela skupaj, da sem mu s Stržajevim svinčnikom risal na koščke papirja pot na Gorenjsko in čez Karavanke, kot sem si jo predstavljajal.

Res so ga nekega večera odpeljali skupaj s Hrvatom iz Korduna. Nismo ju več videli. Bog ve, če se je ubogi srbski fant rešil. In če se je? Ali še trpi, ker je mučil svojega rojaka? On je bil od vseh 'tovarišev' med nami edini, ki se je kesal.

Kordunaš je bil čisto nekaj drugega. Bil je mrk in čeprav morda mlajši od mene je bil vase zaprt in neprijazen. Zanj smo bili še vedno sovražniki. Z nikomer v sobi ni spregovoril prijazne besede.

Prvič ga je vrglo kmalu za Srbom. Njegovi napadi so bili manj pogosti, a so bili nevarnejši. Navadno je najprej padel na tla in tam za nekaj minut podivjal, da smo ga morali držati. Bilo ga je težje obvladati kot Srba predvsem, ker smo se ga bali. Medtem ko smo vedeli, da nas Srb ne bi udaril hote, je bil Kordunaš nasilen tudi pri zavesti. Tudi pri njem skoraj ni minil dan brez napada, le da ti niso potekali vedno enako. Končali pa so se vsi napadi vedno na enak način.

Že umirjen po prvih izbruhih, a še vedno brez zavesti, je pričel brez besed obnavljati, kako je umoril neko družino.

Nemogoče je popisati vse gibe, vse malenkosti, ki so nemo govorili o dogodku, ki ga je ponavljal dan za dnem. Na tleh leže, povsem odsoten je delal, kakor da bi trkal po vratih, potem je po njih razbijal s pestjo, vstopil v hišo, divje pretepal z odprtimi očmi, a z mrtvim pogledom ljudi, ki so mu stali pred spominom. Z rokami je ponavljal vse gibe, najprej leže, potem pa je navadno še vedno brez zavesti pokleknil. Izza pasu je potegnil nevidno pištolo ... Pričel je streljati, roka mu je sunkoma poskakovala, kakor da bi jo težka pištola še vedno dvignila za vsakim strelom. Zmanjkalo mu je municije. Izpraznil je šaržer, ga na novo napolnil s patroni, ki jih je bil vzel iz žepa. V pesti so mu ostali še trije ... Vedno so bile tri kroglice, ki jih je previdno spravljajal nazaj v žep, potem ko je napolnil šaržer in ga porinil v kopito pištole.

Nato je navadno vstal, spet streljal, a meril v tla, kjer so ležale njegove večne žrtve. Pričel je brcati in teptati mrtva trupla ...

Končno se je sklonil in iz gibov smo razbrali, da je eni od žrtev nekaj ssel, se preoblekel in si začel z vodo, ki je ni bilo, umivati roke, obraz in spet roke ... dolgo, dolgo ... Potem se je zavedel, sedel v svoj kot in molčal.

Z nikomer ni govoril. Tudi med partizani ni imel prijatelja. Srb je vedel o njem le to, da je nekje na Hrvaškem pomoril neko družino, starše z otroki vred. Nihče ni vedel, zakaj. A da je bila družina petčlanska, smo sklepali po njegovih vedno enakih streljih. Celo na višino in starost otrok je bilo mogoče sklepati po višini udarcev, ki jih je dan za dnem delil

žrtvam, katere je videl le on.

Dvakrat pa je podivjal stoje, z odprtimi očmi - pri zavesti. Enkrat je napadel Janeza Stržaja. Svojo nabrušeno žlico je uporabljal kot nož. Ne spomnim se več vzroka, vem le, da je šlo za neko malenkost. Janeza je rešilo, da je medtem, ko se mu je bližal Kordunaš, kakor smo mu rekli, in ko smo vsi sedeli kot okameneli, Srba vrgel napad. Hrvat se je za hip zmedel. Zagrabili smo ga in razorožili. Istočasno je bilo treba krotiti oba.

Drugič je zdvijal pri zavesti, ko je gledal skozi zamreženo okno. Naenkrat je zakričal in usekal z rokama levo in desno s tako močjo, da je razbil šipi. Steklo mu je razrezalo zapestji. Zdelo se je, da se ne zaveda ran in ne krvi, ki mu je polzela po široko razpetih rokah. Okrvavljen je stal ob oknu in nas grozeče gledal. S stisnjenimi pestmi je počasi stopal proti sredini sobe, a je bil po nekaj korakov spet žrtev napada. Ko je bil brez zavesti, smo mu zapestji za silo obvezali z robci.

Večkrat je istočasno vrglo Srba in Kordunaša. Končno se jima je pridružil še Slovenec. Milanovi napadi so bili drugačni. Zvijal se je in penil, a je ostal pri zavesti. Njegovo vedenje med napadom še zdaleč ni bilo podobno onim obeh partizanskih tovarišev. Tudi Milan je v napadih ječal in stokal, vendar manj razumljivo, in tudi krotiti ga ni bilo treba. Vseeno je ob takih primerih vedno kdo sedel ob njem in pazil, da si ne bi kaj hudega napravil. Nekoč je povedal, da je kot šofer vozil v Kočevski Rog domobrance. Pripovedoval je, da so jih tam dan za dnem morili, a da je bil on le šofer. »Jaz nisem moril, nisem streljal ...« je zatrjeval. Njega niso odpeljali z njima in kasneje sva se še srečala. Takrat ni bilo videti, da bi ga še pekla vest.

Kmalu nato se je znašel med nami tudi partizan Polde. Ne spomnim se priimka in če bi se, ga tudi ne bi zapisal. Bil je moralno pokvarjen, a zelo zgovoren fant. Kot mlad aktivist je sodeloval pri umoru dr. Marka Natlačena.

Takole je pripovedoval:

Kot navdušen član Osvobodilne fronte je bil, menda že koj na začetku vojne na tem, da ga sprejmejo med mlade komuniste. Nekega dne mu dajo revolver z naročilom, naj v naslednjih 24 urah ustreliti italijanskega vojaka. Kogarkoli, kjerkoli!

Bilo je megleno popoldne in odpravil se je na Ljubljanski grad. Hodil je po stezah in poteh in iskal svojo žrtev. Srečal je Italijane v manjših skupinah, a je bilo nevarno, srečal je italijanskega vojaka z dekletom pod roko, a se je bal, da ga dekle prepozna. Večkrat je od daleč sklenil: »Tega ubijem,« a ko se je vovak približal - ni mogel in ni mogel.

Mračilo se je.

Na klopici je sedel Italijanček in objemal dekle. Stopil je k njemu in ustrelil - potem pa zbežal in bežal do doma.

Nekaj dni kasneje so mu zaupali nalogo, naj brani umik dveh atentatorjev, ki bosta umorila Natlačena. Stal je za zidom cerkve sv. Jožefa. Če bi kdo ogrožal umik morilcev, bi moral on streljati, obrniti pozornost

nase, da bi ona lahko ušla. Ko je videl, kako sta zločinca po umoru zdrvela na kolesih, ne da bi ju kdo ustavil, se je oddahnil in se vrnil v skrivališče.

Kmalu po tem so ga poslali na teren. Tam so ga ujeli domobranci. Ker je bil še mlad, so ga spustili in je spet odšel k partizanom. Zdaj, po toliko mesecih pa so ga ti zaprli, ker je bilo partiji sumljivo, da so ga takrat domobranci kar tako brez vsake kazni izpustili.

Bil je še vedno navdušen komunist in vedno nam je govoril o svojih junaških dejanjih v borbi z dekleti. Če je bilo pol tega, kar je pripovedoval, res, ni bilo nobeno deklet varno pred njim, ne v hosti ne v hiši, ne podnevi ne ponoči, ne v vročini in ne v mrazu, celo v snegu do kolen; Polde je bil vedno v napadu.

Nekaj je že moralo biti res, kajti neprestano je pisaril pisma svoji zadnji ljubezni, katere vsestranske vrline je zdaj poznala že vsa soba.

»Boste videli, ko mi ona pošlje paket, vas vse povabim na gostijo. Je iz bogate družine in imajo vsega. Le čakajte, da pride paket!«

Paketa pa ni bilo in zato je Polde 'žical' nas in se tako hranil na račun bodočega paketa, ki bo brez dvoma nekaj 'kolosalnega'.

In res neko dopolne pokliče stražar Poldeta k vratom. Vsa soba zavpije: *»Poldi, paket!«* Pa je bila le kartica, ki se je glasila nekako tako: *»Ljubi Polde! Srečna sem, ker sem izvedela, da si še živ. Zelo me je skrbelo, ko si izginil brez slovesa. Zdaj te lahko osrečim z novico, da boš postal očka. Naši domači pravijo, da boš kmalu prost in da se bova takoj poročila ... Te poljublja tvoja ...«*

Vsa soba se je krohotala Poldijevemu paketu. Poldi je ves bled stal pred nami. Ne le da mu ni bilo do nepričakovanega očetovstva, vedel je tudi, da nima izhoda, ker so bili njeni domači visoki partijski funkcionarji. Ves čas, kar je bil zaprt med nami, Poldi ni prejel nobenega paketa, saj bi bila res sramota, da bi partijci dvomili nad brezhibnostjo uprave ljudskih zaporov.

Dalje prihodnjic

Intervju o pozitivni strani tragične zgodovine

BERNARD NEŽMAH

Drugi in zadnji del intervjuja z Angležem Johnom Corsellisem, ki ga je objavila revija »Mladina«

Kako je delovalo slovensko taborišče v Lienzu?

Ustanovili so osnovne šole, odprli so celo gimnazijo, kmetijske šole, tečaje za medicinske sestre, knjižnico - precej knjig so dobili iz fonda lastnine, ki je ostala za pomorjenimi Židi -, izdajali so časopise.

Kaj vas je najbolj presenetilo pri angažmaju Slovencev?

Celotna morala skupnosti, ki je bila izredna. Normalno bi pričakovali, da bo skupnost ob spoznanju, da je bilo več kot 10.000 v domovino prisilno vrnjenih domobrancev pobitih, padla v stanje kolektivnega šoka. Za njih je s tem postala vrnitev v domovino nemogoča. To pomeni biti paraliziran in izgubiti vero v samega sebe ter voljo do dela. Še zlasti, ker so bili brez prijateljev. Zaupanje v Britance, ki smo bili ob njih, so izgubili, počutili so se kolektivno prevarane zaradi vrnitve domobrancev. Zato me je

najbolj presenetila izjemna upornost, da navzlic temu vztrajajo v svoji delavnosti. Obstajajo številne fotografije taboriščnega življenja, ki jih lahko berete z očmi zgodovinarja. Skrb staršev, kako so oblačili otroke; stopnja skrbnosti in snažnosti je bila fenomenalna. Kakovost življenja, h kateri so težili, je bila fascinantna. Odpirali so šivalnice, rokodelske delavnice. Kaj vse so izdelovali iz kovin in lesa! Posebno krojaške delavnice, kjer so bili zaposleni ljudje, ki so izgubili nogo. Čeprav invalid, si bil vključen v družbo kot koristen, še več, lahko si postal odlični krojač. Izjemno je bilo kulturno življenje: gledališke igre, celoten izobraževalni sistem. Profesor Božidar Bajuk je pomanjkanje knjig reševal tako, da je organiziral sofisticirano skupinsko branje odraslih, ki so mu sledile diskusije. Entuziazem dečkov in deklic v skavtskem gibanju, ki je bilo izrazito nenacionalistično. Spominjam se karizmatične osebnosti Ryderja Younga, ki je bil letalec pri

Slovenska begunska gimnazija v Spittalu

RAF-u, pilot, ki je peljal premiera Chamberlaina na zgodovinsko srečanje s Hitlerjem v Muenchnu. Ni bil poročen, bil je brez otrok in se je globoko identificiral z begunci. Bil je rojen za voditelja, naredil je vse, kar je mogel, da je beguncem dobavljal stvari, ki so jih potrebovali. Ustvarjali so se izjemni človeški odnosi.

Opisujete fenomen, kako so begunci sami ustvarjali cela naselja in celotno družbo. Zakaj so vas sploh potrebovali?

Res, že konec leta 1945 sem napisal britanskim oblastem in UNRRI poročilo, v katerem sem poudaril, da Slovenci vodijo svoje taborišče tako demokratično, da ni nobene potrebe, da bi britanski častniki ali častniki UNRRE še vodili taborišče. Nasveti 22-letnega mladeniča, kar sem bil tedaj, seveda niso segli do vodstva, toda to odgovarja na vaše vprašanje o razmerah v taborišču. Niso nas potrebovali, a hkrati so nas potrebovali, ker smo bili kanal do hrane, do denarnih virov. Čeprav je res tudi to, da so se hoteli ekonomsko osamosvojiti, postavili so tovarno mila, še druge

proizvodnje, izstopajoča je bila delavnica žebeljev za planinske čevlje, odpri so celo otroško kliniko. Vendar britanskim oblastem ni bilo do tega, da se begunci osamosvojijo, saj so hotele, da bi se vrnil v Jugoslavijo, zato pa bi bilo treba ustvariti težke razmere v taboriščih. Namesto da bi bili po treh letih begunci tako obupani, da bi privolili v vrnitev, so polno živeli kot avtonomna skupnost. Vprašanje repatriacije se sploh ni več postavljalo.

Se je postavilo vprašanje, zakaj v begunskem taborišču ne živi škof Rožman? Zakaj duhovni pastir ne deli usode s svojimi verniki?

Nekaj časa je živel v bližnji vasi. Zelo so ga spoštovali kot voditelja, hodil jih je obiskovat. Z njimi v taborišču je živel monsignor Škrbec. Rožmanov položaj je bil zelo delikaten, jugoslovanske oblasti so zahtevale izročitev, da bi ga postavile pred sodišče kot škofa Stepinca. Obstajala je resna nevarnost, da ga ugrabijo, zato so ga ti, ki so skrbeli za njegovo varnost, držali na bolj varnih mestih in so ga nato spravili v Ameriko.

Kakšne so bile razlike med slovenskimi taborišči v Avstriji in begunskimi taborišči v Egiptu in Italiji?

V El-Shatu v Egiptu je bilo leta 1944 okoli 25 tisoč beguncev iz Dalmacije z zelo visoko moralno in naklonjenostjo do Tita. Prišli so v času, ko so se Nemci umaknili iz dela Dalmacije in se s tem odvezali tudi odgovornosti, da prehranijo prebivalstvo. V tistih časih je bil tam problem pomanjkanja celo v miru, kaj šele v vojni. Zato so jih Britanci množično evakuirali, da bi preprečili lakoto. Bilo jih je enostavneje hraniti v Egiptu in Italiji, kot jim dovažati hrano v Dalmacijo. Tudi Dalmatinci so vzpostavili odličen šolski sistem, obrtne delavnice, da bi mladostniki ne postopali naokoli in zapravljali časa. Toda tam je prevladovala neverjetna količina idealizma, zaupanja v partizansko gibanje in upanja v družbeno regeneracijo v domovini po vojni. Vodil jih je zanos, da so na zmagojuči strani. Z njimi sem zelo lahko komuniciral, zakaj bili so očarani, ker se je Anglež naučil njihovega jezika.

V taboriščih niste delali kot pripadnik Rdečega križa, ampak kot kveker. Kakšna je bila vaša filozofija?

Kvekerji, ki smo delali v begunskih taboriščih, smo se zelo zavedali pomembnosti morale. Nevarnost, da ljudje postanejo nezaposljivi, smo poznali iz izkušenj z začetka tridesetih let na premogovniških območjih Walesa, ko so ljudje leta živeli brez dela. Izkušnja je bila, da ljudje brez neprestanega dela in aktivnosti popolnoma otopijo. Zato je bilo naše načelo, da begunce spodbudimo k čim večji aktivnosti v taboriščih, da izkoristimo vsako priložnost za kakršno koli dejavnost.

Kaj je bila najbolj ekstremna točka zagnanosti med slovenskimi begunci?

Na gimnaziji je ravnatelj Bajuk, ki je tudi sam učil, nekoč izpraševal dijaka, ta pa ni vedel odgovorov. Profesor je bil strog in mu je rekel, da bo moral to vsekakor znati, če hoče dobiti pozitivno oceno, kar govori o resnosti te begunske gimnazije. Dijak se je opravičeval, da nima knjig, profesor pa mu je preprosto rekel, da ga ne zanima, od kod se bo naučil, dejstva mora poznati! Tragika je bila, da se je fant pretihotapil čez mejo, na skrivaj prišel na svoj dom v Ljubljano in se vrnil s šolskimi knjigami. To so potem izvedele partizanske oblasti v Ljubljani in njegovo sestro obsodile na nekajletni zapor - iz katerega se je vrnila napol invalid -, ker ni obvestila policije, da se je vrnil pobegli brat. Tragičen in hkrati spektakularen primer.

Kako so oblasti izvedele?

V taborišču so imele jugoslovanske oblasti svoje ovaduhe med begunci, in ti so jih obveščali o podrobnostih. Bili so seveda tudi primeri, ko so begunci odhajali v Jugoslavijo s sovražnimi nameni, vendar je slovensko vodstvo to strogo odsvetovalo. Zaradi prisotnosti ne-

Slovenski skavti v spittalskem taborišču

kaj komunističnih špijonov so se v taborišču kdaj pa kdaj širile tudi paranoične govornice.

Kako daleč so šli begunci z vzpostavljanjem svojih institucij? Tiskali so časopise, imeli tovarnice, gimnazije ... So ustanovili tudi banko?

Prek katoliških kanalov in tudi od izseljencev iz ZDA in Kanade so prejemale precejšnje vsote denarja. V taborišču je obstajal celo poseben odbor za socialna vprašanja, ki je delil del tega denarja. Posebej radodarni so bili nekateri katoliški krogi v Švici, pošiljali so jim precejšnje količine oblačil in druge pomoči. Banke kot take pa niso ustanovili. Pripravljali so ustanovitev svoje univerze, a je ostalo samo pri načrtih.

Kakšne so bile v kasnejši fazi samozadostnosti zahteve begunske skupnosti do britanskih oblasti?

Ne vrnite nas v Jugoslavijo, varujte nas pred sovražnostmi jugoslovanske tajne policije, pred avstrijskimi levičarji. Avstrijski levičarji so bili precej sovražni do beguncev, po časopisih so se pojavljali napadi na begunce. Bili so pač blizu Titovi vladi. Poseben strah je bil zaradi uradnih jugoslovanskih zahtev po izročitvi posameznikov, ki naj bi bili na seznamu vojnih zločincev. Sam sem to doživel osebno, v dramatičnih

okoljih; začasno sem zapustil Avstrijo, da bi v Angliji končal študije, ko sem prejel telegram od študenta medicine Jožeta Jančarja, ki je bil moj tolmač. V Gradcu so se namreč slovenski maturanti množično vpisali na univerzo. To je bil edinstven primer v evropskih begunskih taboriščih sploh, da so univerzo posebej odprli za begunce, da bi jim omogočili začeti ali nadaljevati študij. Zanje so odprli posebno taborišče pri Gradcu, kjer je živel kakih 200 slovenskih študentov. Če se vrnem nazaj na problem, kaj lahko storim za Jančarja, ki ga je medtem britanska policija zaprla na zahtevo jugoslovanskih oblasti. Vedeti morate, da so imeli begunci kot posamezniki zelo nizek status pri britanskih častnikih, običajno so jih ti ignorirali in niso upoštevali njihovih ugovorov. Šlo je za vprašanje življenja in smrti, kot človeka sem ga poznal že nekaj let in sem mu popolnoma zaupal: poznal sem poslanca angleškega parlamenta in uspelo mi je posredovanje z zahtevo, da ga lahko vrnejo samo na podlagi konkretnih in trdih dokazov jugoslovanskih oblasti. Po dveh mesecih preiskave so ga izpustili.

Slovenski begunci so Britancem postavili vprašanje, kaj narediti z njimi, ko že živijo kot samostojna skupnost?

ODŠEL JE

Andrej Koželnik

Andrej je bil rojen 27. oktobra 1967 v Ramos Mejiji očetu Mihu, Štajercu iz Topolšnice pri Šoštanju, in Miki, roj. Javoršek, iz Moravč. Andrejeva oče in mati, čeprav vsak iz drugega konca Slovenije doma, sta se spoznala in poročila v Ramos Mejiji. V farni cerkvi Karmelske Matere Božje ju je leta 1959 poročil moravški rojak g. France Novak. Mlada družina se je začela večati z otroki. Starša je razveselilo najprej rojstvo dveh hčerk in dveh sinov, šele nazadnje

se je rodil Andrej. Ob samem rojstvu je bil že v veliki življenjski nevarnosti on in njegova mama. Po maminem mnenju je bil čudež, da sta porod oba preživela. Zdravniki so bili prepričani, da bo eden od njiju moral umreti. Zato se mama še danes spominja Matere Božje s hvaležnostjo za njeno pomoč.

Kot ostali Koželnikovi otroci, je tudi Andrej hodil v osnovno šolo v Escuela No. 12, ob sobotah pa v Slomškov dom v slovensko šolo. Slomškov dom je bil zanj tudi cerkev, saj so ga starši vodili tja ob nedeljah k slovenski maši in je bil v šolskih letih tudi ministrant. Njegov katehet je bil g. Jože Škerbec, voditeljica Slomškove šole je bila najprej ga. Holozanova, kasneje pa ga. Lenča Malovrh. Med učiteljicami je bila še gospodična Renata Sušnik, šolski pevski zborček je vodila gospodična Anica Šemrov, mladinski zbor pa g. Tine Selan.

Po končani osnovni šoli je študiral na srednjetehtnični šoli Jorge Newbery v Haedo. Kasneje se je šel učiti nekaj let tudi mizarstva. Redno zaposlitev je dobil naposled v administraciji Zupanovega podjetja, se hkrati vpisal na univerzo, kjer je dosegel licenciat v »Relaciones Públicas y Humanas«. Obiskoval pa je tudi večerni tečaj za angleščino. Rad je zahajal med fantovsko družino v

Britanci so jim dali begunski status, toda ali naj ostanejo v Avstriji kot stalni prebivalci? Situacija v Avstriji je bila tvegana, država je bila razdeljena na posamezne okupacijske cone, eno so upravljali tudi Rusi, zato je grozila stalna nevarnost, da se pogodijo: če se Rusi umaknete iz Avstrije, mi v zameno pošljemo jugoslovanske in ruske begunce v Jugoslavijo in Rusijo. Begunci so se tega bali, zato so iskali drugo državo, kamor bi se skupinsko preselili. Duhovnik Hladnik je imel zelo dobre odnose s Peronovo vlado v Argentini. Argentina je bila podobna ZDA, saj je bila njena ekonomija odvisna od valov emigrantov. Zato so bili Slovenci zelo zaželeni begunci: bili so katoliki, odločni antikomunisti in imeli so velike družine, tudi z osmimi otroki. Peron je sprejel zamisel in z veseljem ponudil, da sprejme 10 tisoč beguncev. Katoliška skupnost v Ameriki je potem poskrbela za financiranje ladijskega transporta in njihovo preselitev.

Ko ste konec štiridesetih let zapustili slovenska taborišča v Avstriji, ste pomislili, kam bo usoda pripeljala tamkajšnje šolarje?

Nikakor. Dijaki begunske gimnazije, ki je delovala vsega nekaj let, so naredili izredne kariere. Alojzij Ambrožič je postal kardinal, Franc Rode je prefekt v Vatikanu, Andrej Bajuk, ki je živel v tem miljeju, je bil premier slovenske vlade. Po naravi sem optimist, ampak moj optimizem ni segel tako daleč, da bi v begunčkih z vetrinjskih polj videl kardinale, prefekte in predsednike vlad.

Andrej v krogu družine

Slomškov dom in v San Justo, igral nogomet in odbojko pa tudi sprejemal vloge v raznih gledaliških nastopih. Njegova zadnja igra, v kateri je nastopil, je bila Ženitev, ki jo je uprizorila gledališka skupina Slomškovega doma v režiji Aleksandre Omahna leta 2004. Kljub bolezni jo je odlično igral in pokazal, kaj človek zmore, če ima dobro voljo in veselje do igranja. Leta 2001 je bil tudi član nogometne ekipe Zedinjene Slovenije, ki se je pomerila z nogometnimi moštvi v Sloveniji. Takrat je prvič obiskal rojstni kraj svojega očeta in mame in njune sorodnike. Andrej je bil družabnega in ljubeznivega značaja. Bil je dobrega srca in je bližnjemu v stiski rad pomagal. Odlično se je razumel s svojimi nečaki in imel čas tudi zanje, z njimi igral šah in druge družabne igre. Zato so bili tudi oni navezani nanj.

Leta 1996 se je poročil v isti ramoški farni cerkvi kot njegovi starši z nevesto Mileno Bevk. Poročni obred je opravil mons. Jože Škerbec ob prisotnosti prof. Franceta Berganta, družinskega prijatelja. Po poroki sta se mlada zakonca naselila v svojo hišo v San Miguelu.

Pred tremi leti je odkril vneto bradavico na hrbtu in šel k zdravniku, ki mu je odkril kožnega raka. Po opravljenih zdravniških pregledih je moral na operacijo, ki pa, žal, ni uspela. Ni ustavila širjenja zahrbtni bolezni na notranje organe. Spet se je zatekel k zdravnikom in se podvrgel vsem zdravljenjem, ki jih je medicinska znanost premogla. Odkar je bilo jasno, da gre za resno bolezen, so njegovi najbližji, sorodniki, prijatelji in sodelavci organizirali molitveno pomoč za njegovo ozdravljenje, pa čeprav bi bil potreben za to čudež. Prej imenovanim so se pridružili tudi sorodniki iz Slovenije, Anglije in Kanade pa tudi Andrej sam, ki je že delal načrte, da bo šel letos v Slovenijo na obisk. Bog pa je imel z njim drugačne načrte.

Niti zdravila niti molitve niso dosegle, da bi se bolezen ustavila. V nogah, ki so mu zatekale, je čutil zmeraj hujše bolečine. Že sam dotik nog mu jih je povzročal.

Bilo je tako hudo, da se je moral tretjič internirati v bolnišnico. Da bi se okrepil, je dobil transfuzijo krvi, kljub temu pa je vedno težje dihal. Pomagali so mu z umetnim dihanjem in dali zdravila proti bolečinam. Na smrt je bil lepo pripravljen in že prej je prejel vse zakramente, ki jih katoliška Cerkev nudi bolnikom. Zadnje tri dni je ležal v nezavesti. Domači so kljub vsemu do zadnjega upali na njegovo ozdravitev in skoraj niso mogli verjeti, da je Gospodar življenja določil drugače. V ponedeljek, 3. oktobra, je namreč Andrej dotrpel, se poslovil od 'solzne doline' in dozorl za srečo v večnosti, za katero je bil ustvarjen.

Njegova smrt je močno odje-

knila v slovenski skupnosti tega dela buenosaireske okolice. Andrejevim domačim v veliko tolažbo so se prišli posloviti od njegova znanci in prijatelji iz vseh krajev in s svojo udeležbo, molitvijo in petjem sodelovali pri pogrebnih sv. maši. Za pokoj njegove duše je somaševal g. Franci Cukjati z gospodoma, salezijancem Danetom Vrečarjem in lazaristom Francijem Novakom.

Njegovi ženi, staršem, sestrama in bratoma ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Andrejevi domači se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so ga spremljali v času njegove bolezni in vsem, ki so molili za njegovo zdravljenje. Naj počiva v miru!

Duhovno življenje je objavilo

APRIL

PRED 70 LETI (1936)

Rafaelova družba za varstvo izseljencev je organizirala pri ljubljanski radio-odajni postaji posebno in **redno mesečno izseljensko uro**. Pri prvi oddaji je govoril **ljubljski nadškof dr. Gregorij Rožman**. Med drugim je povedal naslednje misli, ki jih Hladnik objavlja v aprilski številki *Duhovnega življenja*: »Noben evropski narod nima razmeroma toliko izseljencev kakor naš slovenski. () Ne bo dolgo, pa bo polovica Slovencev izseljenih – bo polovica naše krvi iztekla v tuja morja, kjer se med tujo pomeša in kot svojstvena slovenska kri izgine. Premalo mislimo na to dejstvo. Premalo nas boli odhod slehernega izseljenca (). Koliko tihe bridkosti se dvigne v srcu, če ima človek priložnost spoznavati življenje, mišljenje in

čustvovanje naših ljudi v tujini. Nesli so s seboj slovenske pridne roke, ki po vsem svetu slovijo, zato povsod Slovenca čaka najtežje in najslabše plačano delo, nesli so s seboj svojo naravno poštenost, ki v bližnjem zahrbtnosti in prevare ne sluti – velika večina je nesla s seboj še trdno vero svojih očetov, v duši pa sliko Marije – Brezjanske, Žeželjske, Novoštiftske ali Mariborske ali Kukavske – saj ima Marija pri nas toliko domov, kolikor je njenih velikih in malih romarskih cerkva – vsaka dolina ima svojo. () V najtežjih trenutkih – in koliko jih je v tujini – ko se človek skriva v najtišji kot svoje notranjosti, kjer lučka otroške vere in nade brli – o, če tedaj ni slovenskega duhovnika, spovednika, - o, kako je to težko! In če na smrtni postelji ni tolažljivega smehljaja slovenskega kaplana, ne skrbnega pogleda slovenskega župnika, o, kako je to trikrat hudo! Čimbolj spoznamo razmere, v katerih naši izseljenci žive, tembolj bomo

doumeli, koliko smo mi v domovini nad njimi grešili. () Sodili jih le po tem, koliko so denarja domov pošiljali. Obsojali tiste, ki so versko in moralno propadli. Zdaj, ko sem jih toliko videl in čislati začel, razumem, da tak, ki že doma ni bil najubogljivejša ovca v božji čredi, v tujini brez pastirja, brez očetovskega prijatelja, ki za njegovo dušo odgovornost nosi, da tak propade in se zastrupljen vrne in strup še med druge širi, kakor kako nalezljivo bolezen. () Ves narod - pa bodisi, da so posamezniki še tako različnih nazorov, - bi moral v tem oziru složno in sporazumno sodelovati in se zavedati, da v tujini izseljenci nadjel ohranijo materinsko besedo in slovansko mišljenje, če jim cerkev in duhovnik ta nara-vni zaklad čuva in obdaja z nad-naravno obrambo.«

Slovenski izseljenski duhovnik Janez Hladnik **vabi in pri-poroča rojakom, da se ude-leložejo slovenske službe bož-je:** »Toliko je naših slovenskih društev. In koliko se jih prizadeva in trudi za slovo in skupno delo. Jaz pa tako vem, da je samo ena vez, ki vse narode družijo in ki bo združila tudi vse Slovence, ki smo Slovenci še po srcu in duši. Vera naših očetov je naše prednike vedno zadovoljne delala, njihovi otroci pa več ne najdejo tistega, kar bi jim dalo zadovoljnost. Samo vera nam daje dopolnjenje, za kar je Jezus pri zadnji večerji molil: 'Da bi bili vsi eno'. Zato rečem, da bo le iz tiste slovenske skupnosti kaj, ki bo iz vere rasla in se v naši slovenski cerkvi utrjevala. Zato prosim vse dobromisleče Slovence, da pridete, kadar morete in kakor morete, k naši službi božji in bo tudi Bog blagoslovil naše narodno prizadevanje.«

Janez Hladnik, ki je prejšnji mesec prišel v Argentino, da poma-ga Josipu Kastelicu v dušnem pas-tirstvu med rojaki v Argentini, sporoča: »**Gospod urednik in ustanovitelj našega lista je že več mesecev odsoten, ko je našim cenjenim bralcem gotovo**

znano. Mudi se v domovini, kjer skuša doseči kaj ugodnosti za naše tukajšnje izseljence. Pričakujem, da se vrne maja meseca. Začasno vodim uredniške in upravne posle jaz. Ker je vsakemu jasno, da so z izdajanjem lista združeni veliki stroški in ni nobenih virov od kod vzeti denar, zato je naš list odvisen od naročnikov. () Moje finančne moči so pa sedaj izčrpane in bom moral biti varčen, da bom vsaj za podplate imel. Zato prosim vse naše prijatelje, da se potrudite in vsak nekaj žrtvujete, da bom mogel izdati spet naslednjo številko.«

PRED 60 LETI (1946)

VELIKONOČNA SPOVED

»**S**tari Bog še živi! Nas vse je odrešil Jezus Kristus in za vse je kot redno pot zveličanja postavil sve-te Zakramente. Zato naj nikar nihče ne odlaša z zanikrnostjo ali predrznostjo svojih verskih dolžnosti. Spoved je postavil Gos-pod Jezus kot edini način sprave z Bogom in sveto Obhajilo je neobhodno potrebno vsakemu zemljanu na poti skozi solzno do-lino. Kdor zanemarja ta dva za-kramenta, se upira božjemu us-miljenju in pač ne more upati, da bo vreden milosti srečne smrti. Nikar ne odlašajte in ne glejte na druge, ki jim ni božjih stvari nič mar. Samo eno dušo ima vsakdo in vsak je sam zase odgovoren. Tisti, na katere sedaj gledaš in jih v neveri posnemaš, Ti ne bodo prav nič pomagali, kadar Te bo Bog poklical na odgovor! Priliko za spoved po slovensko imate vsak dan dopoldne pri sv. Rozi. Tudi v José Ingenieros je prilika za spoved po naše, kjer živi č.p. Gabrijel Arko. In vsako dopoldne tudi v cerkvi San José de Flores, kjer ima on vsak dan sveto mašo.«

PISMO DR. ALOJZIJA ODARJA IZ PRAGLIE PRI PADOVI

»() Odšli smo iz Ljubljane

6. maja na vrat na nos. Mene so več dni preje Nemci lovili. Celo leto sem moral menjavati pre-nočišče, ker so me Nemci imeli za 'anglofila'. Zadnje dneve so me hoteli na vsak način ujeti. 4. in 5. maja so me ves dan iskali. Zadnji večer je prišla straža 15-krat in jo je vodil sam podpolkovnik, jaz pa sem tičal v luknji... En mesec nato so me partizani obsodili v Ljubljani na 10 let prisilnega dela, na zaplembo vsega imetja in trajno izgubo civilnih pravic, češ, da sem bil izdajalec in da sem sodeloval z Nemci. Ubijam si glavo, a ne morem umeti, v čem je bilo moje izdajstvo, ko ves čas okupacije nisem z nobenim Nemcem niti besede spregovoril... Sedaj sem tu, v tem začasnem slovenskem semenišču. Z mano so kot profesorji tudi dr. Ahčin, dr. Lenček, dr. Slavič, dr. Vodopivec, dr. Turk, dr. Čepon, dr. Pajk in dr. Truhlar. V domovini je hudo. Skrbi me, kam bomo z duhovniki. Nekaj se jih bo lahko vrnilo brez posebnih posledic, tako upamo, toda tisti, kateri so bili bolj izraziti v boju proti komunizmu nimajo upanja na vrnitev. Škof Rožman so v Celovcu v angleški internaciji, z njim imamo stalne stike.«

ODBOR ZA SLOVENCE V BEGUNSTVU

Za Slovence v begunstvu se je sestavil sledeči odbor, ki ima na skrbi vsa taborišča v Italiji in na Koroškem: dr. Miha Krek, pred-sednik; p. Anton Prešeren, pod-predsednik; župnik Andrej Križ-man, tajnik; odvetnik dr. Alojzij Vogrič, blagajnik. Ostali odborniki so: kapucin p. Arhangel Drolc, dr. Franc Bajlec, frančiškan p. Hugo Bren, ga. Kristina Brodnik, gđc. Milka Goričan, Franc Kremžar, ga. Amalija Krek, Bogumil Remec, gđc. Bara Remec, dr. Matija Šaruga, dr. Ciril Žebot, gđc. Lada Remec. »Iz Argentine je bilo poslanih doslej 23 zavojev obleke in 2 zavoja jedi v vrednosti 4000 pesov s stroškom vred. Prosimo plemenite rojake, da kaj doprinesejo v ta namen, ker je ostalo čez 1000 pesov dolga. Istočasno pa najiskrenejša zahvala

tistim, kateri so v ta namen že prispevali kaj.«

PRED 50 LETI (1956)

22: **Slovenski dan** na Pristavi v Moronu so pripravile slovenske organizacije. Geslo dneva je bilo: **Za brate, ki so naše pomoči potrebni.** Prireditev se je začela z mašo na prostem, ki jo je imel

direktor dušnih pastirjev Anton Orehar. V pridigi je razvijal misli ob Cankarjevem reku: **Mati, domovina, Bog.** Poudaril je, da so potrebne vse tri dobrine, ki jih moramo v tujini ljubosumno in skrbno čuvati.

Meseca aprila se je mudil v Buenos Airesu **Tittman Harold**, direktor izseljenskega oddelka pri OZN. Imel je več razgovorov s predstavniki argentinske

vlade. Med drugimi je sprejel tudi direktorja SDP Antona Oreharja, ki mu je razložil probleme slovenskih izseljencev v Argentini, zlasti tistih, ki imajo svojce še v domovini, pa jim manjkajo denarna sredstva, da bi jih dobili semkaj. Tittman Harold je obljubil vso pomoč, da se dobijo fondi za plačilo voznine begunskim družinam.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

Januarja in februarja so v Argentini počitnice. Tudi v slovenski skupnosti prenehajo skoraj vse dejavnosti. Kronistko je že skrbelo, da ne bo imela snovi za poročanje, pa je le našla nekaj počitniških dogodkov.

MLADCI IN MLADENKE IZ VSEH DOMOV SO TABORILI v parku »Naturaleza Viva« v Morenu. Tja so se odpravili v ponedeljek, 26. novembra. Razdeljeni v delavne skupine so si pripravili prostor, si organizirali pripravo hrane in nočno stražo. Igrali so se razne igre, zašli v labirintu,

imeli predavanje o prvi pomoči ter se kopali v bazenu. Fantje so pripravili kres. Tabornike je obiskal sv. Miklavž, ki je obdaroval vse, tudi voditelje, ki so jih spremljali. Zadnji dan je prišel g. Pavle Novak, ki je mladcem in mladenkam maševal in jih spodbujal

V nedeljo, 29. januarja, sta bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj **KATJA FILIPIČ**, hči Sonje in Pavla, njena botra sta bila Silvija Lovšin Filipič in Aleksander Zarnik; in **ANDREJ JOŽE KOČAR**, sin Irene in Lojzeta, botra sta bila Helena Zarnik in Marko Kočar. Krstitelj pater dr. Alojzij Kukovica.

Iz taborjenja ministrantov v Lujanu.
Foto: Franci Cukjati

k duhovnemu življenju, športnemu udejstvovanju in povezanosti v skupnosti. Po treh dneh taborjenja so se odpravili domov srečni, saj so preživeli lepe ure v naravi in prijateljski družbi.

TABORJENJE MINISTRANTOV. V ponedeljek, 19. decembra, so naši ministranti odšli na taborjenje v Luján. Vodil jih je g. Franci Cukjati; pomagali so mu: Tomaž Ahlin, Andrej Grabnar, Jože Martin Rožanec in Sandi Žnidar. Po prihodu v taborišče so postavili šotore in se igrali. Imeli so tudi tečaj za ministrante, ki ga je pripravil g. Franci Cukjati. Ob igranju in tekmovanjih jim je dan kar prehitro minil. Naslednje jutro sta jih obiskala Kristijan in Tone Vivod, ki sta jim organizirala razne igre za ves dan. Po zajtrku tretjega dne so pospravili šotore in se odpravili domov. Ustavili so se v lujanski baziliki, kjer so imeli sveto mašo. V kripti bazilike so si ogledali podobe in kipe Matere Božje, ki jih častijo razne narodne skupnosti v Argentini. Po kosilu so naložili vse stvari na avtobus in se odpeljali domov. Preživeli so tri lepe počitniške dneve.

BOŽIČNICO NA PRISTAVI je priredil krajevni odsek Zveze slovenskih mater in žena v nedeljo, 10. decembra. Vse navzoče je pozdravila ga. Nadica Kopač Grohar. Otroški zbor Zarja mladosti je pod vodstvom prof. Marjane Jelenc Petracco zapel nekaj pesmi. Nato je sledil nastop dekliškega zbora Milina, tudi ta pod vodstvom prof. Marjane. Med odmorom so gospe postregle s sendviči in pecivom. Potem so

gospe prinesle na oder kipa Marije in Jožefa ter prižgano svečo. Nadica Kopač je spremljala duhovni del večera s primernim besedilom. Otroški zbor Zarja mladosti je zapel sledeče božične pesmi: Angelci; Sv. Družina; Sveti Jožef in Marija; Cvetke trgam; Sv. večer in Ko so pastirji. Tudi dekliški zbor Milina je zapel božične pesmi: Rajske strune; Poslan z nebes je angel; Svetonočne želje; Kaj bi dala; Mati prihaja; Nocoj ne morem spati; Rože za Marijo in Dajte mi zlatih strun. Vsi skupaj so nato zapeli Sveta noč, blažena noč. Na koncu so se pevci zahvalili gospe Mojci Prešeren Jelenc, prof. Marjani Jelenc Petracco in gospe Anki Savelli Gaser.

BOŽIČNI KONCERT V SAN MARTINU je bil v nedeljo, 18. decembra, v kapeli zavoda Presvetega Srca Jezusovega. Slovenski pevski zbor iz San Martina je pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic pripravil lep večer. Zapeli so: Ave Marija; Laudate omnes gentes; Nocoj je ena lepa noč; Villancico in King of Kings. Zboru so se pridružili še otroci in mladi. K jasicam so prinesli svečke in zapeli: Halleluya he is born; Kaj nam prinaša sveti večer; ¿Qué le daremos al Niño chiquito? In Sveto drevo. Oba zbora skupaj sta zapela Canción de tamborilero. Potem je zbor zapel: Sveta noč; Zveličar nam je rojen; Tam daleč v jasliah; Huaino de Navidad; He was born in Gloria. Pesmi so spremljali: ga Anka Savelli Gaser (orgle), Saši Podržaj (klavir), Julija Kastelic (violina), prof. Laura Pizzarelli in Veronica Maggi (tolkala). Sonja in Marjan Boltežar sta povezovala program z božičnim besedilom. Sodelovali so še: Monika

Filipič, Lučka Smersu Santana, Gabrijela Petkovšek, Tonči Paulič in Dani Žagar.

PRAZNOVANJE BOŽIČA V NAŠEM DOMU V SAN JUSTO. Na božični dan je daroval sv. mašo pater dr. Alojzij Kukovica. Pel je Mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Sledila je božičnica v Našem domu. Najprej je pozdravila predsednica Doma ga. Mici Malavašič Casullo, nato pa predstavniki vseh organizacij, ki delujejo v Domu. Sledila je pesem Mir ljudem na zemlji. Ko se je odprl zastor, so se na odru prikazale žive jaslice. Mešani pevski zbor je zapel več božičnih pesmi. Sodeloval je tudi otroški pevski zbor, ki ga vodita gospe Marija Krajnik Štrubelj in Kristina Škvarča Šenk. Izmenoma sta oba zbora s pesmijo spremljala predstavo, potem pa še skupno zapela pesem Ko so pastirji. Čudovito sceno je pripravil g. Tone Oblak, kostume Mirjam Oblak. Za luči in zvok sta poskrbela Marko in Luka Štrubelj.

BOŽIČ V SLOMŠKOVEM DOMU. Na božični dan je pri sv. maši, ki jo je daroval župnik g. Franci Cukjati, prepeval mešani pevski zbor pod vodstvom Pavla Erjavca. Na orglah jih je spremljala prof. Mirjam Klemenc. Otroci so k jasicam prinesli prižgane svečke. Po maši je bila kratka božičnica. Prof. Neda Vesel Dolenc je v imenu Doma, odseka ZSMŽ, Slomškove šole, mladinskih organizacij in farnega odbora vsem navzočim voščila blagoslovljene božične praznike. Mateja Hribar Šmalc in Tone Rode sta s skupino mladih podala izbrana božična besedila. Zbor je pod vodstvom Marcela Brula doživeto zapel Variacije na Noche de Paz. Skupno z vsemi navzočimi pa našo lepo Sveta noč. V gostinskih prostorih je sledil božični zajtrk.

Novost **V SLOMŠKOVEM DOMU**

Šolska kolonija v Córdoba na El Mástil.

Foto: Ani Klemen

je **LEPA SLIKA NA ZUNANJI STENI OB DOMU**. V živahnih barvah predstavlja Buenos Aires z obeliskom in pampo, ki prehaja v Blejsko jezero in Ljubljano z gradom. Pri slikarji so sodelovali Andreja Dolinar Hrvat, Andrea Quadri Brula, Helena Klemenc Reyes, Jože Lenarčič in Janez Urbančič ter ostali prostovoljci.

ŠOLSKA POČITNIŠKA KOLONIJA V CÓRDOBI. Tudi letos je Zedinjena Slovenija organizirala počitniško kolonijo za otroke slovenskih šolskih tečajev. 38 otrok in 6 spremljevalcev je v nedeljo, 1. januarja, odpotovalo v Hanželičev dom v Doloresu, kjer so preživeli 14 lepih dni. Kolonijo je vodila gđc. Ani Klemen, pomagali so ji: Cecilija Čampa, Marjana Jakoš, Emi Urbančič, Andrej Conde, Pavel Grohar in Andrej Zarnik. V Hanželičevem domu jih je prijazno sprejela družina Tomaža Ranta. Otroci so v Córdoba hodili na izlete in sprehode. Šli so v Los Mogotes in Paso del Indio. Kopali so se, peljali v Los Cocos in v La Cumbre, kjer so se

mimo postaj križevega pota povzpeli do Kristusovega kipa. Na večer pred sv. Tremi kralji so po slovenskem običaju pokadili in pokropili vse prostore Hanželičevega doma. Peljali so se na izlet v Río Quilpo, kjer so se ves dan kopali. Ogledali so si El Cajón, obiskali slavni Zapato in v mestu telefonirali domačim v Buenos Aires. Posladkali so se s sladoledom in se vrnili v Hanželičev dom. V nedeljo so imeli sv. mašo v slovenskem jeziku. Maševal jim je dr. Jure Rode, ki je prišel za njimi v Dom. Naslednji dan so se povzpeli na Cabeza del soldado in do Mástila, nato pa so se kopali v bazenu v Los Cocos. Ogledali so si tudi farno cerkev v Capilla del Monte in kmetijo Casablanca. Mestni otroci so z zanimanjem gledali domače živali. Najbolj naporen je bil izlet v Dique de los Alazanes, vendar so se otroci iskazali kot dobri planinci.

Poleg izletov so se otroci igrali razne igre, imeli so zbor slovenščine, ročna dela in likovno tekmo. Slikali so pročelje cerkvice Žalostne Matere Božje. Lepi počitniški dnevi so se kmalu končali in otroci so se srečno vrnili domov v Buenos Aires.

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA – Srbski patriarh Pavle je 23. oktobra 2005 posvetil pravoslavno cerkev sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Cerkev je bila sezidana v letih 1932 do 1936, posvečena pa ni bila, ker ni bila dokončana. Relikvije za posvetitev so dobili iz Beograda in iz Vatikana, od koder je prinesel kardinal Špidlik relikvije sv. Atanzija Velikega. *(Ave Maria)*

LONDON – Doslej najstarejša odkrita fosilna ostanka homo sapiensa sta po najnovejših ugotovitvah stara 195.000 let, kar podpira teorijo o afriškem poreklu sodobnih ljudi. Našli so ju namreč v Kibishu v Etiopiji. To pa seveda ne pomeni, da v bodočnosti ne bi mogli najti še starejših ostankov človeka. *(Ave Maria)*

malo za šalo...

»Lega te hiše ima dobre in slabe lastnosti,« reče prodajalec nepremičnine zakonca. »Naj vama najprej povem slabe: Šeststo metrov zahodno je krematorij, dve ulici stran na jugu je mestno smetišče, na severu, približno dvesto metrov od tu je tovarna gumijasti izdelkov brez čistilne naprave, na vzhodu pa je tovarna kisa.«

»In dobre lastnosti?« se zanimata zakonca.

»Vedno boste vedeli, iz katere smeri piha veter.«

+

Škot pripelje na bencinsko čr-palko in naroči deset litrov bencina. Uslužbenec mu ga natoči in mimogrede pove:

»Vi ste zadnji, ki vam točim bencin po stari ceni.« Prisebni Škot zakliče:

»Potem pa mi dajte še štirideset litrov!«

»Kakor želite, gospod,« mu ustreže uslužbenec. Ko plačuje, Škot vpraša:

»In kakšna bo nova cena?«

»Pet penijev manj pri litru, dragi gospod!«

+

Policist ustavi duhovnika pa ga prosi, naj mu odpusti kazni, ker tudi on odpušča.

»Dobro,« reče policist,

»odpuščeno vam je, za pokoro pa boste plačali 20 evrov.«

+

Učitelj razlaga nastanek imen.

»Obstaja veliko ženskih imen, ki izvirajo iz moških, na primer: Francka iz Franca, Jožica iz Jožefa, Karolina iz Karla. Ali mi zna kdo od vas povedati še kakšen primer?«

Tine dvigne roko in izstrelil:

»Antena iz Antona!«

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Je že res, da je zgodovina najboljša učiteljica, ampak učenci smo zabiti.
- Je že res, da smo pod kožo vsi krvavi, ampak debelina človeške kože je različna.
- Kadar se naši bojujejo z našimi, navadno zmagajo njihovi.
- Kadar se neumnež dere in pametni šepeta, dobiš v povprečju svobodo govora.
- Kadar sem kimal, so mi vsi prisluhnil.
- Kadar so mučitelji spretni, kritikov ni slišati.
- Kadar so napredni na oblasti, se napredek ustavi.
- Kaj je fašizem? Fašizem je, kar so počeli komunisti.
- Kaj me je najbolj motilo v socializmu: da je vsak falot pričakoval, da mu bom rekel »tovariš«
- Kajn je ubil Abela v samoobrambi.
- Kajn je vložil prošnjo za posmrtno rehabilitacijo Abela.
- Kako bo predsednik Kučan pisal spomine, ko pa je pozabil, kar je počel v preteklosti!

Praznik upanja, smisla, življenja in veselja – Jure Rode	65
Alli je Kristus zares obstajal? So evangeliji zgodovinski dokument? – Tomáš Špidlík	67
Ljubezen je izpolnitev postave	68
Stanislav, škof in mučenec – Silvester čuk	69
Očaral si me – Pred Tabo, Gospod – Michel Quoist – Prevedla Metka Mizerit	70
Ne potrebujemo ozdravljenja, potrebujemo Jezusa! – Intervju s p. Jamesom Manjackalom	72
Vprašujete-odgovarjamo – Lojze Kukoviča	73
Čemu živeti? – Iz revije On živi	75
Papež z vso ostrino obsodil terorizem	76
Božji molk – Prevedla Mihaela Kastelec	77
»Samo enkrat« – Jože Pacek	78
Zastrašujoč molk kristjanov – Jurij Paljk	78
Vitamini za dušo – p. Stefan Hofer SJ	79
Filozof, profesor dr. Milan Komar ..	80
Profesor dr. Milan Komar – Marko Kremžar	81
Mendoški dušni pastir Jože Horn – 80-letnik	83
Leto brez sonca – Marko Kremžar ..	85
Intervju o pozitivni strani tragične zgodovine – Bernard Nežmah (2) ..	87
Odšel je Andrej Koželnik	90
Duhovno življenje je objavilo	91
Iz naše kronike	93
Kratke novice 67, 74, 80	95

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar - **Članica uredniškega odbora:** Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snoj - **Grafično oblikovanje:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave, Toronto M6M, 1L5 Canada. - ITALIJA: Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - Gorica: Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$65; po pošti: \$80 - OBMEJNE DRŽAVE: 90 dol; brez Stezic: 65 dol - AMERIKA: 110 dol; brez Stezic: 75 dol - EVROPA: €100; brez Stezic: €70 - OSTALE DRŽAVE: 120 dol; brez Stezic: 80 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina**

Otvoritev in blagoslovitev
poletne sezone 2005-2006 na Naši domačiji
in obisk Mendoškega okteta.
Foto: Lučka Oblak Čop

Argentinske rože iz južnih hribov
v Chapelco v mesecu januarju.
Foto: Miriam Žnidar

BOŽIČNICA 2005 V SAN JUSTU. Foto: Marko Vombergar

Correio
Argentino
Suc. 7 Bz. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560

La Vida Espiritual Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877 Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina